

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemati velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravništvo in ekspedicija v „Katol. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 98.

V Ljubljani, v ponedeljek 30. aprila 1894.

Letnik XXII

Peti občni zbor katol.-polit. in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem.

Iz Celovca, dne 26. aprila.

V petič zbralo je naše vrlo delujoče katoliško politično društvo svoje ude k občnemu zboru. Kakor sploh Slovenci radi slušajo na društveni glas ter v obilnem številu obiskujejo njega shode, pribiteli so tudi v sredo, dne 25. t. m. v lepem številu v Celovec, da se prepričajo o društvenem napredku ter čujejo, kako se suče politični položaj.

Prislo je na zbor, ki se je vršil pri »Sandwirthu« kakih 150 rodoljubov. Prislo bi jih bilo še več, da ni ravno sedaj nujni čas za setev. Kot vladni komisar je bil navzoč gospod baron Lazarini iz Beljaka.

Predsednik, v. g. Gr. Einspieler, otvori zborovanje, pozdravi vse došle in komisarja, proseč ga naj se sam prepriča tu o lojalnosti kor. Slovencev, ki ne težé po tujem, marveč branijo le svoje, in zakliče cesarju krepek »živio«.

Blagajnik č. g. Fr. Treiber poroča o denarnem stanju. Dohodkov je bilo 608 gld. 90 kr., stroškov 547 gld. 19 kr., preostanka 61 gld. 71 kr. Pohvali veliko darežljivost rodoljubov ter se jim primerno zahvali.

Isti gospod poroča na mesto odsotnega tajnika o društvenem delovanju v minulemu letu. Kolikor je moglo spolnovalo je društvo svoj namen in napravilo tekom leta pet javnih shodov: v Šmibelu, Št. Janžu, Dobrlives, Št. Petru nad Velikovcem in v Št. Jakobu. Shodi so bili vrlo dobro obiskani in so ljudstvu spretni govorniki kazali spletke in hujskarije nasprotnikov, združenih v »echulvereinu«, »bauernbundu«, itd. Spregovori tudi o drugih za-

devah: o občinah in o pol. položaju, zlasti o koaliciji. Mi želimo le tako »koalicijo«, ki ima za podlago katoliško vero in cerkev, ker le na tem temelju se moremo uspešno družiti. — Pohvalno omenja govornik med odobravanjem delovanja nemških katoličanov na Koroškem, ki so se tudi začeli krepko gibati in radi česar se jim izreče zaupanje. (Dobrokljici).

G. Legat naznanja da so se uvedle nabiralne knjižice za nabiranje letnine.

Pri volitvi odbora se volijo vsi dosedanja vrli gg. odborniki, razven g. Žaka, ki se je preselil iz Celovca. Na njegovo mesto se izvoli č. g. stolni kaplan Mat. Ražun.

Sarkastično in med burnim odobravanjem govori poznati ljudski govornik g. Fr. Kandut o političnem položaju. Rekel je, da je pri lanskem zboru našel sloviti § 19. še na papirju. Letos ga niti tam ni več. Slabo se je nam godilo pod Taaf-fejem, še slabše sedaj pod koalicijo, ki je zveza psa z mačko in ki ima načelo: drugim vse, nam pa nič. Potem šiba nemško »narodno posest« in pozivlja navzoče za delavnost in krepko potegovanje za slovenske pravice. Govor se je burno odobral.

Č. g. St. Bayer v navdušenem govoru poudarja naše stališče gledé šole ter kaže potrebo verske in narodne šole. Pozivlja rojake naj bodo v borbi za slovensko šolo neomahljivi, ker končno mora pravica vendar le zmagati. Burno ploskanje.

G. Skubl potrdi besede predgovornika iz lastne skušnje ter dokazuje, da verska šola ni samo želja duhovnikov ampak terjatev vernega kmetkega ljudstva samega!

Č. g. Fr. Lene govori o gospodarskih stvaréh zlasti o posojilnicah, ter kaže kako neobhodno potrebno je, da postanemo v denarnem oziru popolnoma neodvisni. Potem priporoča zadrage in razklada pomen šole za kmetki stan ter priporoča naj

se razširja omika in blagostanje med ljudstvom po geslu: malo govoriti, pa veliko delati. Poljudni govor se je burno odobral.

O isti točki spregovori i blag. g. podpredsednik V. Legat, ki kaže mržnjo koroške kmetijske družbe do Slovencev. Govornik nasvetuje sledečo, jednoglasno sprejeto resolucijo:

»Današnji 5. občni zbor katoliško-političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem načelno sklone izdajanje strokovnega kmetijskega lista v slovenskem jeziku in si dovoljuje ob jednem Njega ekselencu gospoda ministra za kmetijstvo, grofa Falkenhayna, uljudno prositi, da blagovoli v ta namen dovoliti primerno podporo iz državnega zaklada.«

O isti točki govore še gg.: Bayer, Einspieler in Skubl.

Govor o preosnovi volilnega reda je radi pomanjkanja časa izostal.

Preč. g. predsednik Gr. Einspieler je poročal o svojem delovanju v deželnem zboru. Kazal je na deželno gospodarstvo in omenjal razne sklepe. Poslanec Kirschner je rekel na »bauern-tagu« v Grebinju, da je g. Einspieler glasoval za neko veliko cestno podporo škofu na ljubo. Gospod Einspieler pa je konstatoval, da je on glasoval proti oni podpori, da se je tedaj Kirschner debelo — zlagal!! Obširneje razjasnuje govornik med odobravanjem znano zadevo zbog usmiljenih sestrâ.

O tem spregovori tudi gosp. Štih in pové iz lastne izkušnje, kako se godi bolniku v bolnišnici s svetnimi postrežnicami. Zato nasvetuje sledečo krepko resolucijo, ki se z odobravanjem soglasno sprejme:

»Občni zbor katol.-političnega in gospodarskega društva za koroške Slovence se zahvaljuje mil. g. knezoškofu in onim gg. deželnim poslancem, ki so se v zadnjem zasedanju deželnega zbora potegovali za to, da bi se poklicale usmiljene sestre za strežnice v deželno bolnišnico v Celovec. Ob jednem pa

LISTEK.

Dve sestri.

(Povest. — Slovaški spisal Sv. Hurban Vajansky.)

IV. Maškarada in drama.

(Dalje.)

Celó v tiho domovje Vidinske prišla je ta novica. Ana je zarudela ko potonka in pobesila glavo. Na misel ji šine prostovoljna obljuba divjega jez-deca. Nečuvén nemir razburi njeno srce. V nekem junaškem svitu pojavi se ji postava neobičajnega moža.

»To ni prozoren kristal,« premišljuje, »to je zagonetka, nepredorna globoka voda.« Trudi se odgonetiti to uganko.

»Slavna je ta rodbina,« prične teta, »dedi Važeckega sedeli so v visokih uradih. Nekdaj, seveda je temu že mnogo let, pobirali so nasilno davek od potujočih kupeev. Pozneje je bil Andrej Važecy kraljevski točaj, njegov sin postal bi bil palatin, toda nastali so nemiri in vstaje, v katere se je bajé tudi on vmešaval. Na kraljevo povelje bil je obglavljen.« Vidinska je bila živa kronika okolnih rodbin.

Dolgo je pripovedovala Ani o starih in novejših razmerah rodbine Važecke. Še slutila ni, kako

draži fantazijo svoje nečakinje, kako tóne srce mlade deve, itak vnmeljivo za romantične sanjarije.

Vzburjena, nemirna hrepnela je Ana po čistem zraku. Kostanjev drevored razprostiral se je blizu letinega domovja. Deva ogrne preko pleč svoj plašč in odide iz sobice, da se okrepa v drevoredu. Steze in klopice bile so pokrite z rumenim, edpalim listjem. Veter je trgal nove liste, ki so se vrteli v zraku in padali na tla. Rój gimnazijalcev šel je iz šole. Veselo so ščebetali mladeniči in uganjali burke. Siromašna starka s piskercem gre mimo. Ana seže mehanično v žep in ji da desetico. Rahločutno srce je nagnjeno do miloščine.

Kakor bi bil skočil iz zemlje, stal je pred njo Ferdinand Važecy. Nehoté se ustavi, na to pa krene na desno, da se mu ogne. Spoštljivim pozdravom obrne se proti nji.

»Ne, gozdna vila, tako nebrižno se mi ne umakneš,« pravi suho in pristopi k nji na levo, »morda hočete poklicati redarja? Ti postopači popivajo po krémah!« Važecy se sili s sarkastičnim smehom, toda iz očíj mu je plamtelo nekaj drugega, nego posmeh.

Ubogo Ano spreleti mraz. Brez svéta gre tik barona. Glas ji zastaje v grlu.

»Brez šale,« nadaljuje Važecy s tihim glasom. »Kdo da sem, veste, za to so skrbeli prijatelji moji.

Toda stvar je taka. V srcu mojem gnezdi od detinstva ból nad našo ničevostjo.«

Ana se ujunači.

»Velečenjeni gospod, nisem vas vprašala po vaših bólih. Vi kot kavalir ne boste silili ženske, da se z Vami razgovarja o takem predmetu.«

»Stojim tu ko prošnjik! Vi kot ženska ste izvestno usmiljena.« Glas njegov je izgubil rezkost; skoro bi dejal, da se je tresel.

»Ali mi obljubite, da je to zadnjikrat?«

»Obljubim! Saj veste, da držim obljubo.« In tako je deklica proti svoji lastni volji privolila, da posluša tujega moža. Samo sebe se je bala in hudo očitanje je težilo njeno vest.

»Vetrič nagaja,« dé Važecy, »kratek bo govor moj, samo tri minute. Odpustite, nisem govornik, jaham naravnost do cilja, ne oziraje se na zapreke. V zlobni bóli nad svojo ničevostjo zapravljaj sem življenje in moči poznatim načinom. V najdivjejši prostopašnosti čul sem v svojem srcu zdrav glas, a nisem ga razumel. V senci jelševja pojavi se mi krasna ženska in v hipcu sem razumel tajni glas. Vsa bajna moč nedolžnosti, proste krasote padla mi je na razburjeno dušo. Presenetil sem vas pri reki in tajni glasovi vesti premenili so se v jasno govorico. Nič ne skrivam pred vami, nič. Prebrodil sem mlako vseh grehov, valjal sem se v nji, popijal sem

zbor obžaluje, da je večina deželnih poslancev nasprotovala temu predlogu, posebno pa odločno obsoja, da so poslanci kmetskih občin glasovali zoper Einspielerjev predlog zaradi usmiljenih sester ter s tem pokazali, da ne marajo biti v soglasju s svojimi kmetskimi volilci, ki brez izjeme želijo, da bi prevzele potrebo v bolnišnici usmiljene sestre. Ob enem izreka zbor svoje obžalovanje nad razžaljivimi besedami poslanca Hocka nasproti mil. gospodu knezoškofu.

Gosp. St. Bayer opozarja na bodoče občinske volitve.

Gospod D. Štih kaže na proslavljanje Bismarcka po nemških sodeželanin in na marke, ki romajo iz „rajha“ na Koroško, da se ž njimi goni Slovenec z domačih tal. Nasproti temu nas pa Nemci vedno obdolžujejo nekega panslavizma. Govornik predloži zato sledečo resolucijo:

„Zastopniki koroških Slovencev, zbrani v Celovcu pri letnem obnem zboru katol. političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem dne 25. aprila 1894, z vso odločnostjo od sebe odbijajo vsako sumničanje njih lojalnosti in njih avstrijskega patriotizma ter se zajedno proglašajo za solidarne s postopanjem svojih poslancev v deželnem zboru koroškem, namreč z gospodom Gregorjem Einspielerjem in Fr. Murijem.“

Državni zbor.

Modroslovne stolice v semeniščih.

Dne 25. aprila je predlagal dr. Gregorčič v državni zbornici tole resolucijo: „C. kr. vladi se naroča, naj blagohotno podpira želje, ki so se cerkvene strani pojavile po učenih stolicah za krščansko modroslovje pri bogoslovskih oddelkih in škofijskih semeniščih in naj take stolice čim najhitreje udeleži. Resolucija je bila sprejeta. Bog daj, da bi kaj pomagala! V svojem govoru je takole priporočal resolucijo: Učenje modroslovja je koristno z ozirom na napredek v raznovrstnih vedah in na ustrojstvo javnega in posebnega življenja. Posebno koristno in naravnost potrebno pa je učenje modroslovja v bogoslovju in v uporabi razodete vere na praktično življenje. Krščansko razodetje ima vzvišene resnice, katerih popolno izpoznanje je človeku nemogoče. Vendar naj pa skrbi, da vsaj, kolikor je mogoče, prodere v te resnice in izpozna njihovo zvezo med seboj in z umstvenimi resnicami. Pri tem sta vera in milost največjega pomena, toda tudi naravna priprava, ki vzlasti obstoji v učenju modroslovja, se ne sme zanemarjati. Podobne važnosti je učenje modroslovja za praktično delovanje katoliškega duhovnika. Ta mora razodeto resnico razdrobiti, z drugimi resnicami organično zvezati, zagovarjati proti ugovorom, dokazovati, da je resnična. Za vse to, kakor tudi da najde in ovrže zmote, potrebuje učenja modroslovja. — Korist in potrebo modroslovja za bogoslovje je cerkev vedno priznavala. Tako je sedaj slavno vladajoči papež Leon XIII. izdal posebno okrožnico, v kateri posebno priporoča

učenje modroslovja. Na Nemškem vže več desetletij zelo negujejo modroslovje po bogoslovskih oddelkih in semeniščih. Tudi pri bogoslovskem oddelku v Inomostu se vže od nekaj učil modroslovje in sicer sta navadno dva učitelja, ki se s tem predmetom pečata.

Meseca avgusta min. leta je bil v Krakovem katoliški shod in tam se je sklenila resolucija, če je prav umejem, naj se celo na svetnih oddelkih ustanove stolice za krščansko modroslovje, vzlasti za profesorske kandidate.

Zadnji čas so se na nekaterih avstrijskih bogoslovskih oddelkih, n. pr. na Dunaju ustanovile take stolice in tudi po nekaterih semeniščih so ž njimi začeli. Nerodno pa je to, da večinoma tudi po tistih učilnicah, kjer se modroslovje predava, ni stolic za ta predmet in so predavanja iz tega predmeta odvisna od požrtvovalnosti dotičnih učiteljev. Tako je bilo še pred malo leti v Mariboru in v osrednjem semenišču v Gorici sem jaz 17 poluletij do 4 ure na teden učil modroslovje gratis et amore. Moj naslednik dela prav tako; in zato se menda godi tudi po drugih bogoslovskih učilnicah.

— Menim, da te razmere niso združljive s ceno in važnostjo tega predmeta in tako se lahko razlaga, da se škofje vže več let trudijo, da bi dobili od vlade ustanovitev takih stolic ali z gotovo plačo, ali pa z remuneracijami, kakor so vže potrebe in razmere v škofiji. — Mi tudi sodimo, da je vse to, kar je povedal g. dr. Gregorčič, nujne važnosti, a h krati še pristavljamo, da se mora pri ti priliki preosnovati učni načrt v bogoslovnicah in sicer zato, da vže tako z učenjem preobložen bogoslovci dobodo čas za prepotrebno jim modroslovje.

Dunaj, 27. aprila.

Budgetna razprava.

(Štirinajsti in petnajsti dan.)

Pred obravnavo o državnem proračunu bil je danes rešen nujni predlog glede državne podpore za pogorele v Novem Sandecu, Ogerskem Hradišu in Kostelcu. Obveljal je predlog, ki vladi naroča poizvedovati o teh požarih, in če dotične preiskave pokažejo, da je vsled teh požarov med prebivalci nastala velika beda, za katero podpora občin, dežele in nabiranje milih darov ne zadostujejo, naj vlada potrebno ukrene in zahteva v ta namen potreben kredit. Škoda v omenjenih krajih je menda silno velika in samo v Sandecu baje znaša par milijonov goldinarjev.

Ko je bil v prvem braju potrjen še nujni predlog Schauerjev zaradi zidanja nove jetnišnice v Welsu, nadaljevala se je razprava o visokih šolah.

Južnotirolski poslanec Campi se je potezal za italijansko visoko šolo v Trstu in predlagal resolucijo v tem pomenu. Ker je bila za njim razprava

zaključena, govorila sta še glavna govornika Biankini in Fournier. Prvi je zahteval, da se Dalmatinem ne delajo zapreke gledé obiskovanja zagrebske visoke šole; drugi pa je govoril o vseučilišnih študijah sploh. Po končni besedi poročevalca dr. Beera je bil proračun za visoke šole potrjen.

V razgovor so prišle srednje šole, pri katerih je bilo zopet oglašanih mnogo govornikov, ki pa niso prišli vsi k besedi.

Dr. Tuček je tožil o pomanjkanju čeških srednjih šol na Moravskem, Miskoleczy pa je priporočal vstanovitev nove spodnje gimnazije z nemškim učnim jezikom v Seretu in strokovne šole za lesno obrt v Radovcu. Kurz je razpravljaj šolske razmere na Češkem ter priporočal v Starem mestu v Pragi ustanovitev višje realke s češkim učnim jezikom. Siegmund je tudi govoril o šolskih razmerah na Češkem in se pritoževal, da so sobe v nemških šolah navadno pretesne in jako slabe, ali poslanec Sokol mu je v dejanskem popravku dokazoval, da je v Pragi za nemške otroke veliko več šolskih sob, kakor bi jih moralo po šolski odredbi biti.

Za Sigmundom je bila razprava zaključena in je prišel kot glavni protigovornik na vrsto poslanec Spinčić, ki je obravnaval srednje šole na Primorskem, kjer ima peščica nemških prebivalcev 6 srednjih šol, Italijani 3. Slovenci pa nobene, dasi so v večini, dasi tudi za nje obstoje državni temeljni zakoni, dasi spolnujejo svoje državljanske dolžnosti in tudi plačujejo primeren znesek k stroškom 5,750.000 gld. za šolstvo. Opozarjal je na svojo lani nasvetovano resolucijo, ki pa še ni izvršena. Potem je razpravljaj srednješolske razmere v vsaki deželi posebej in sklepal z opominom, da naj se srednje šole vrede, kakor je priporočal lani v svoji resoluciji.

Glavni zagovornik, vseučiliški profesor Roszkowski, je priporočal večjo skrb za zdravstvene razmere in predlagal resolucijo, ki vladi naroča ozirjemati na zdravstvene potrebe po šolah in povsod nastaviti šolske zdravnike.

Ob koncu se je oglašil se je k dejanskemu popravku tudi grof Pininski in je poročevalcu dr. Beeru odgovarjal, da se mu ni treba še le od njega učiti, kaj poročevalec sme in kaj ne sme; on to sam dobro ve. Dr. Beer je namreč Pininskemu očital, da bi ne bil smel pri centralu kot poročevalec govoriti o verski šoli. Beer tega svarila ni hotel mirno vtakniti, ampak je v končni besedi odgovarjal, da ni imel namena Pininskega podučevati, in da se tudi ni hotel v izgled postavljati drugim poročevalcem; 21 let že izvršuje svoj posel, ali nihče mu ne more očitati, da bi se bil kdaj povzdigoval.

Pri obrtnih šolah, ki so potem prišle na vrsto govorili so včeraj trije govorniki. A d a m e k se je oziral na obrtne šole na Češkem in v Šleziji, dr. Gregorčič pa je vladi priporočal, da naj na šoli za mizarstvo in rezljarstvo, katero hoče iz Marjana prestaviti v Gorico, napravi italijanske in slovenske razrede in da naj se ne ozira na ugovore, ki so se čuli v centralni obrtni komisiji, češ, da je Gorica italijansko mesto in da naj bo tudi omenjena šola italijanska, Slovence pa naj raje pošiljajo v ljubljansko šolo.

Danes sta govorila o obrtnem šolstvu se Lewicki in Menger, potem se je pričela razprava o ljudskem šolstvu, pri katerem sta kot prvi in drugi govornik govorila štajerska slovenska poslanca dr. Gregorec in Robič. Prvi je dokazoval v prvem delu potrebo verske odgoje, v drugem pa je razpravljaj šolske razmere na Štajarskem in Koroškem in zbornici vnovič v spomin klical krivice, ki se gledé šolstva godé slovenskim prebivalcem na Koroškem. Govor je bil miren brez pretiravanja, dejanski dokazi dobro izbrani, zato je pa tudi govornik ž njim napravil večji vtis, kakor s katerikoli prejšnjim govorom.

Poslanec Robič je razpravljaj šolstvo s strokovnega stališča, omenjal pomanjkanja učiteljev in sredstev, kako bi se dalo v okom priti temu pomanjkanju. Nekateri v ta namen priporočajo ustanovitev tretje učiteljske pripravnice, ali govornik opozarja, da je treba v tem slučaju za novo pripravnico izbrati mesto, ki bode ugajalo svojemu poklicu, kar pa po storjeni skušnji na Gorenjem Štajarskem ni mogoče. Dalje priporoča pregled in preustrojo šolskega in učnega reda, znižanje tedenskih ur za učitelje, pa tudi za otroke, zlasti za deklice, ki morajo v šoli posedati po 30 do 32 ur na teden. Dokazoval je potrebo materne učnega jezika in zagotavljal, da ni le nepe-

streljal ljudij radi neumnosti, ženske sem smatral za igrače hipne strasti. Valil sem se v propad pregrešne sile, kar ugledam vas. In zdaj vam povem, česar še nihče ni slišal in slišal ne bo. Drznost moja je premagana, na kolenih sem preklečal težko noč pokore. Odurno moje obličje močile so solze. Slekel sem obleko norca. Z možato resnostjo prisezam, da je v iskreni ljubezni vzplamtela duša moja do vas! Tu je roka moja,“ in lahno podaje Ani svojo žiljavo, močno roko, „verjamete li, da govorim resnico, vsprejmite jo.“

Ani se vrti glava. Sila in železna volja klili ste iz bitosti tega človeka. Srce deklitino utriplje glasno, nogi se ji šibite. Usede se na klopice pod kostanj, pokrito z rumenim listjem. Oddaljen od nje usede se baron in iz žepa potegne uro.

„Še jedno minuto je časa! Obljubujem, da vas ostavim. Verjamete li besedam mojim?“

Ana molči. Rumena list pada ji v naročaj, ona ga prime in vrti med prsti.

„Pol minute,“ reče tiho Važeky.

„Z Bogom!“ dostavi, ostane s klopi, z dvema prstoma vzame deklitico rumen list, ne dotaknivši se nje roke. Prožnim korakom hiti doli proti bregu. Ano zaboli v srce. Potok solzá se ji udere po ble-dih licih.

Ustane in urno odide proti domu.

Zvečer je dolgo pisala v dnevnik. Vrste in strani so rastle, va-nje je polagala vse razburjene čute bogatega ženskega srca.

„Nova tajnost, nova tajnost,“ šepeče Ana, polagaje bolno glavo na vzglavje, osvetljeno od svetilkine svetlobe izza hišnega vogla. „Kaj sem grešila?“ vpraša sama sebe. „To, da sem utajila prvi sestanek! Jeden greh vleče drugega za seboj... tretjega! Ne, tretjega ne bode!“ pravi skoro glasno, zatise oči in objame jo široka, gosta tema.

Druzega dne so prišli iz Kolesne po Ano. Štastny prosi, jo li sme spremljati. Dovolj mu, češ, da ne bo potovala sama. Elenica jima prihiti naproti, a na poslednji stopnjici pred hišo osupne: nekaj jo zbode naravnost v srce. Z voza pomaga Vojteh sestri, ona se je prijateljsko naslonila na njegove roke. Skoro vzdignil jo je z voza.

Ana objame sestro in jo poljublja. Hrepenela je že po nji! Mnogo ji ima povedati, mnogo zaupati.

Pogovor je zastajal. Stari gospod bil je slabe volje, lotilo se ga je trganje. Gospa Varinska je sedela tibo ter bolestno pogledovala zdaj to, zdaj ono hčer. Elenica je bila nenadoma molčeča in resna. Kmalu oštavi sobo in jame pospravljati sestrine stvari, razmetane iz kovčega. V rokah ji običi sestrin dnevnik. Prične ga čitati. Pri poslednji vrstici zastoče glasno, brez solz. Mučen je bil nje stók. Konečno jo polijó solze in tekó kar v toku po ble-dih licih.

Štastny je šel prej, nego po navadi. Ana ga sama spremi. Na verandi postoji.

„Kje je pa sestra?“ vpraša.

„Zaklenila se je v sobi; bajó jo boli glava.“

(Dalje sledi.)

dagogično, ampak tudi nepolitično zatirati materni učni jezik. Slovenci niso zoper učitev nemškega jezika, kjer je vsled posebnih okoliščin potreben; ali prej je treba temeljito znati materni jezik, kakor trdijo najimenitnejši pedagogi n. pr. Disteweg in drugi. Pravijo sicer, da se ljudska govorica preveč loči od pismene slovenščine, ali imel je kot šolski nadzornik priliko nadzorovati tudi nemške šole in se prepričati, da se nemški ljudski dialekt veliko bolj loči od pismenega jezika, kakor slovenski. Sklepal je s priporočilom, da naj učni minister ustreza kulturnim potrebam vseh narodov, ker si bode na ta način na šolskem polju postavil enako nevenljiv spomin, kakor si ga je njegov rojak Dupajewski postavil v finančnem oziru. Živahna pohvala je sledila tem besedam. Ko to sklepam govori Salvadori. Danes bode učno ministerstvo menda dovršeno. Prihodnja seja bo zaradi grških velikonočnih praznikov v torek dne 1. maja.

Govor poslanca dr. Ferjančiča

v državnem zboru dne 11. aprila 1894.

Šolske stvari.

Visoka zbornica! Če tudi v tej skupini, kateri jaz pripadam, v generalni proračunski debati ni prišel nobeden govornik do besede, vendar hočem govoriti jako na kratko.

Pri posvetovanju o budgetu hočemo se ravnati po načelu, katero smo izrekli v decembru. Mi ne odklanjamo vsega proračuna, temveč dovoljujemo sredstva, ki so potrebna za nadaljevanje državnih poslov. Le o postavki, katero sedaj obravnavamo, smo drugačnega mnenja, ker ta točka se je vedno smatrala za nekako zaupno postavko za vlado.

Naj torej v kratkih besedah utemeljim naše postopanje v tej stvari. Ne morem, da ne bi omenil posvetovanj v odseku in posebno še posvetovanja o naših stvarih. Res je, da vlada v odseku ni osorno zavrnila naših tujcev, temveč v marsikaterem oziru se je pokazala celo jako naklonjena.

To je bilo pri več resortih. Tako je učni minister skoro za gotovo obljubil, da se obnovi gimnazija, ki se je leta 1887 bila nenadoma odpravila. Želeli bi, da se ta gimnazija v Kranju že prihodnjo jesen otvori, ker sta ljubljanski gimnaziji prenapolnjeni. Očetu je težko, poslati svoje otroke v ta zavoda, ker mora biti v skrbeh za njih zdravje. Gimnazija v Kranju bode gotovo nekoliko pripomogla, da v Ljubljani ne bodeta tako prenapolnjeni. Tudi ni potrebno, da bi se z otvorjenjem čakalo. Tu so prostori opuščene gimnazije in gimnazija se bode tako-le sukcesivno osnovala. Z ozirom na ljubljanske zavode je jako želeli, da se že jeseni začne z obnovljenjem krajske gimnazije.

Tako odločeno pa minister nam ni obljubil, kar mi zahtevamo za gimnazijo v Celju. Tuda jaz nočem vprašanje tukaj natančno razpravljati.

Mislim, da se je učna uprava prepričala, da je treba odpomoči na tej šoli, če tudi so ugovarjali nasprotniki. Jaz mislim, da se še jeseni preosnuje ta šola, ker se težave, ki bi se morda pokazale, lahko v kratkem odpravijo.

V odseku je skupina poslancev, ki se je omejila pri razpravi naših zahtev na ti dve točki. Prepričan sem pa, da tudi ta skupina ni niti pičice popustila od neobhodno potrebnih stvari, katere smo mi tukaj leto za letom naglašali. In baš zaradi tega, da bode ta skupina mogla pri prihodnjem budgetu postaviti daljše predloge, moramo želeli, da se hitro, vsaj pred posvetovanjem drugega budgeta, to izvrši, kar se je obljubilo. Tudi mi, ki ne pripadamo tej skupini, ne zahtevamo, da bi se moralo kar vse na kratko preobrniti. Tudi mi smo zadovoljni, da le polagoma pridemo dalje. Jeden član skupine, kateri jaz pripadam, je v budgetnem odseku sprožil še več daljših teženj in jaz sem nekako prisiljen, da sprejmem o tem.

Govorilo se je o nekaterih napovednostih na goriški gimnaziji. Te nepovednosti in težave se pa lahko odstranijo, ako se osnujejo slovenske in italijanske paralele.

Minister je izrekel načelo, da je povsod pripravljen odrediti premembe, kjer to zahtevajo poslanci, bodi si tudi v deželni zboru. Če pride na vse poslance, ali pa na deželni zbor, nimamo upati, da bi se premenilo kaj na korist nam Slovincem na Stajerskem, Koroškem ali v Trstu. Pa baš gledé na Gorico bi se to načelo lahko izvedlo. Deželni

zbor, pa tudi poslanci sami so, kakor sem prepričan, mojega mnenja.

Gospod učni minister je tudi gledé na ljudske šole izustil načelo, za katero smo se mi vedno potegovali kakor za pravo, da je namreč treba, da je v ljudski šoli materinščina podlaga pouku. Če se on drži tega načela, našel bode dosti dela na Koroškem, ozirati se bode pa tudi moral na šolske razmere v Gorici in Trstu, v kolikor pride slovenska mladina v poštev.

O tem bodedo še govorili, ko bode govor o šolskih razmerah, ali vendar bi že danes opozoril učnega ministra, da naj bode previden, kar se tiče predlogov šolskih oblastev. Neki novejši dogodek bode dobro pojasnil, kako potrebna da je ta previdnost.

(Govornik je tukaj navajal slučaj, da je okrajnim šolskim nadzornikom za šmohorski okraj imenovan učitelj, ki je v jako slovenski narod žalé v pismi proslavljal „partei-tag“ v Celovcu, katero stvar smo mi že dovolj pojasnili v našem listu.)

(Dalje sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 28. aprila.

Civilni zakon na Ogerskem. Predvečera je so se v odseku gospodske zbornice pričela posvetovanja o civilnem zakonu. Od 79 članov odsekovih jih je prišlo 52 k seji, katera udeležitev se mora imenovati za izredno z ozirom na navado gospodske zbornice. Proti vladni predlogi je zlasti nadškof Samassa navajal jako utemeljene pomisleke. Predloga nasprotuje svobodi vesti in verskemu prepričanju. Tako važne reforme se tudi ne smejo tako hitro sklepati, temveč je vse treba dobro premisliti. Parlament tudi ni vselej pravi izraz javnega mnenja, pravi državnik Pitt. Kardinal dr. Schlauch je pobijal trditve nekaterih govornikov, da se je cerkev povsod drugod zadovoljila s civilnim zakonom. Cerkev je vedno pobijala civilni zakon in ga bode tudi v bodoče, ker nasprotuje cerkvenim dogmam. Pravosodni minister je seveda zagovarjal predlogo, pa ne posebno srečno.

Bolgarija in Turčija. Vsléd prizadevanja bolgarske vlade in pa eksarha je turška vlada ustregla bolgarskemu narodu gledé šol v Makedoniji. Izšla je v tej stvari posebna sultanova irada, s katero so odpravljene samovoljnosti turških oblastev. Eksarhu se je tudi dovolilo, da imenuje dva nova škofa za Makedonijo, osnuje v Carigradu bolgarsko semenišče. Meji Bolgari je zaradi tega veliko veselje in bolgarski časopisi proslavljajo bolgarsko vlado in turškega sultana zaradi tega uspeha. Vsekako bode ta uspeh utrdil še bolj mesto Stribolovu in v nič se bode izkadilo vse upanje tistih, ki so se nadejali, da kmalu odstopi. Največjo nevoljo bode pa sultanova irada vzbudila v Belemgradu, ker s tem, da se je dovolila večja svoboda bolgarskemu šolstvu v Makedoniji, se je jako otežila srbska propaganda v tej deželi. Radi ali neradi bodo Srbi morali se odreči vsem nadam, da bi kdaj se utrdili v Makedoniji.

Italija. Odsek za novo postavbo o civilnem zakonu je sklenil, da se tisti, ki se samo cerkveno poročé, kaznujejo z globo od 60 do 1000 lir, poleg tega zgubé pa tudi vse pravice, katere so odvisne po zakonu ali pa po določbah moža od samskega ali vdovskega stanu. Duhovnik, ki koga poroči pred civilno poroko, kaznuje se z 200 do 2000 lir globe, in v drugič z ječo od 14 dni do šestih mesecev. Hkrati se mu ustavi plača najmanj za jedno leto. Priča pri taki poroki se kaznuje z globo 200 lir in v drugič z zaporom do dveh mesecev. V odseku pač drugačnega sklepa ni bilo pričakovati, ker je v njem šest prostozidarjev in jeden odpali duhovnik. Zbornica bode ta sklep pač tudi odobrila, ako pride pred razpustom še na vrsto, ker imajo tudi v njej prostozidarji glavno besedo.

Razgled po slovanskem svetu.

Poljska liga v Ameriki.

Poljak, kjerkoli živi, se nikjer ne odtnji svojemu rodu, svojeje „kochanej ojczyzny“. Nov dokaz te poljske kreposti je „Poljska liga v Ameriki“, katero sedaj snujejo poljski občani v Zjedinjenih državah. V severni Ameriki nahaja se blizu dva milijonov Poljakov; večinoma so to imoviti, inteligentni in zavedni občani, važen činitelj v družbinskem in političnem življenju. Toda doslej bili so brez trde organizacije in še le povodom svetovne izložbe v

Cikagu porodila se je skupna poljska ideja v Ameriki, ki bode oživetvorjena z omenjeno „ligo“; namen njen je, kakor slóve dotični poziv odborov, „ohranjenje poljske celokupnosti v Ameriki in vzdrževanje vedne dotike s prvotno domovino, kateri hočemo služiti z vsemi močmi: skupno delovanje v korist občne blaginje v kulturnem, verskem in gospodarskem oziru“. Posamezniki, korporacije in društva prispevati imajo po svojih močeh v to svrhu, pred vsem tudi z gnetno podporo: projektovan je dalje nekaj narodni davek; vsak ameriški Poljak plačati ima mesečno vsaj jeden krajcar v blaginjo poljske lige, in da bo tim načinom vzrasla velika denarna moč, ni dvojbe; saj imajo ameriški Poljaki svoje lastne dobrodelne zavode, na stotine razno-terih društev, 180 far, 100 farnih šol in 20 večjih in manjših časopisov. „Poljska liga“ zasnovala se bode v četrtek dne 3. maja t. l. na občnem poljskem shodu v Cikagu, a dan jubilejne slavnosti narodnega junaka Kosciuszka, ki se je pred sto leti junaško bojeval za svobodo. Na ta shod bo poslala vsaka poljska fara svoje zastopnike, vsako društvo svoje odposlance. Oficijalni zastopniki na shodu so uredniki poljskih časopisov (jeden za vsak časopis), učitelji (jeden za vsako šolo) in upravniki javnih zavodov, dobrodelnih in gospodarskih. — Izvestno je to važen korak v narodni organizaciji poljski, ki je posnemanja vreden i med našimi slovenskimi rojaki v Ameriki.

Cerkveni letopis.

Španski romarji v Rimu.

Iz Rima se nam poroča: Tukaj je sedaj na tisoče španskih romarjev, vsi čvrsti ljudje prikupljivega obraza. Sv. oče so jih posebno odlikovali. Dne 18. t. m. so sv. oče darovali sv. mašo v baziliki sv. Petra; navzoči so bili romarji, diplomati raznih držav, več članov španskih viteških redov in 19 kardinalov. Po sv. maši je kardinal Sanz y Forés, nadškof seviljski v španskem jeziku prečital addresso, katere vsebina je ta: „Navzoči romarji so iz vseh španskih škofij in pokrajin. Med njimi so škofje, duhovniki, učitelji, dijaki, plemenitaši, tovarnarji in delavci. Večina jih je, ki si služijo kruh v potu obraza in so prišli ob troških onih, ki sami ne morejo priti. Prišli so, da pokažejo svojo vero, udanost do sv. stola in otroško ljubezen do sv. očeta. Zgodovina priča, da je bila Španija trdna v veri, udana najvišjemu pastirju in stanovitna proti sovražnikom posebno proti mohamedancem. Katoliški Španci hočejo nauke sv. očeta vtisniti si v srce, posebno pa delavci in delodajalci. Obžalujejo tužno stanje sv. stola in prosijo Boga, da bi skrajšal dneve stiske in žalosti.

Sv. oče so odgovorili z nagovorom v španskem jeziku, ki ga je prečital msgr. Merry de Val. Bistveno slóve: „Velikanski je prizor, ko je zbrana vsa Španija po svojih odposlancih pred grobom apostolov-prvakov in najvišjim pastirjem. Ta slovesna vaša izjava trdne vere in udanosti je veličasten konec vseh slavnostij, katere so slavili verniki povodom Naše petdesetletnice. Tudi drugih narodov dragi sinovi so prihiteli izražati svojo udano ljubezen, toda nobena izjava ni bila tako velikanska, kakor je ta.

Nato naštevajo zasluge slavnih Špancev za cerkev in državo: „Vse to uvažujoč boli srce, ko vidimo, koliko škode so vašemu narodu napravile prekucije v zadnjem stoletju in posebno v zadnjem času. Pomislite, dragi sinovi, da je slava Španije bila vedno v tesni zvezi s sv. vero vaših prednikov in da je v prvi vrsti izvirala iz sv. vere. Torej narod naj se poživi v načelih, v duhu sv. vere, da si opomore ter se reši propada. V naših okrožnicah najdejo delavski stanovi mogočno sredstvo, s katerim si morejo olajšati stanje ter vzdržati socialni red. Prava vera uči pravice in dolžnosti raznih stanov med seboj. Vsi katoliki morajo biti prepričani, da vera zahteva od njih jedinstvo in slogu. Politične strasti ki narod razdvajajo, naj potihnejo, vsi dobromisleči naj se združijo proti sovražnikom družabnega reda v blagor cerkve in države. Podite pokorni svetni oblasti, in to smemo od vas zahtevati s tem večjo pravico, ker je na čelu vašega plemenitega naroda verna in cerkvi udana vladarica. To so očetovski opomini, katere govorimo do vas in vsega naroda španskega.“

Zadnjo nedeljo je bil v baziliki sv. Petra blazenim proglašen Jakob iz Kadiksa; slavnosti se je vdeležilo nad 6500 Špancev, ki so po sv. opravi lu združeni peli več španskih cerkvenih pesmij v navzočnosti mnogobrojnega ljudstva iz Rima in okolice.

Sv. Družina.

„Nikomur ni neznano, da je i zaseben i občen blagor posebno zavisen od domače vzgoje“, tako se pričenja pismo Leona XIII., s katerim ustanavljajo družbo sv. družine. Res je vsakemu znano. Toda sovražniki, ki so prisegli podreti altar in prestol, znajo to resnico veliko boljše praktično uporabiti, oziroma zlorabiti, kakor se sploh misli. Ugrabili so družinam najvažnejše sredstvo vzgoje namreč šole. Le nekaj ur so še pustili pri nas za krščanski nauk; to pa le zato, da slepě kratkovidne katoličane, ki potlej kažejo na šole, rekoč: ali niso to krščanske šole? V resnici pa sedaj šole za krščansko vzgojo ne morejo nič storiti. Le še v ljudskih šolah ima katehet precej vpliva, to pa največ zato, ker mu doma starši pomagajo, ki po večini otroke dobro vzrejajo. Na srednjih in višjih šolah pa se dijski odtegnjejo vplivu starišev. Dasiravno pa stariši otroke dobro odgojujejo, vendar otroci prav težko dobijo krščansko prepričanje. V šoli se navadijo smatrati krščanski nauk za predmet, ki je na isti stopinji z drugimi.

Ravno ta indiferentizem je posebno škodljiv. Ko bi naravnost izključevali veronauk, potem bi katoličani napravili svoje šole, sedaj pa se zadovoljijo s polovičarstvom. Ko bi se veri ugovarjalo, bi se ustavili, sedaj pa se mirno molči in srka polagoma strup indiferentizma. Od šol nimamo sedaj nič pričakovati.

Zato pa je vse odvisno od družin. V teh je treba katoliškega duha in trdnega prepričanja, da se nadomestijo nedostatk šol. Družinam še niso brezverske postave podpisale, kaj morajo misliti in kaj učiti svoje otroke v domači hiši. Brezverci se pa trudijo na vso moč razkristjaniti družine po slabih knjigah in časopisih. Od tod preti jako velika nevarnost. Druga nevarnost so otroci, ki prihajajo iz indiferentnih šol; vsak rod postati mora bolj mladen v veri. Tretja nevarnost pa je sploh brezverski, posvetni duh časa, ki se javlja v zasebnem in javnem življenju, ki je prodril že popolnoma v mejsebojno občevarje. Zato pa je na vso moč potrebno, da se družine v katoliški veri utrdijo. Res pri nas katoliško življenje še lepo cvete, a lahko se začne rušiti in marsikje je že kaj slabega. Kako velika je nevarnost, da začne ljudstvo zmatrati vero za kaj nebitnega; in bode li stalo trdno v nevarnostih, katerim se bližamo urnim korakom. Ljudstvo mora biti trdno v katoliškem prepričanju. Za to mora se pred vsem skrbeti. Toda človek sam ne opravi nič; pomagati mu mora Bog. V ta namen so priporočali Leon XIII. družbo sv. družine, ki naj bi bila vzgled krščanskim družinam. Gotovo si bodo vsi duhovniki prizadevali, jo upeljati. Sv. Oče veda, kaj je potrebno v sedanjih časih, zato pa se le brez pomisleka ravnajmo po Njegovih nasvetih. Koliko enciklik so že izdali! Ko bi se bili katoličani, kot zvesti otroci ravnali po njih in jih izpeljali, koliko bi bili že dosegli. Tako pa se le malo doseže, ker se malo na nje ozira. Leon XIII. so rekli pri neki priliki svojim kardinalom, da se morajo katoličani v teh zmešanih časih natanko ravnati po navodih rimske stolice. Ne sme se preslišati tedaj nobeden nasvet, nobeden klic. Zato pa le brez pomisleka vpeljati družbo sv. družine. Mil. knezoškofa ljubljanskega in lavantinskega, dobro znajoč potrebo časa vpejljal sta jo v svoji škofiji in se sedaj že razširja. Veliko družin bratovščin je že sicer mej ljudstvom, toda za cele družine jih je menda kaj malo. Družba sv. družine pa je za cele družine. V vsaki hiši naj bode podoba sv. družine, ozaljšana s cveticami. Bode naj nekako domače svetišče, kjer se bodo vsaki dan zbirali vsi udje družine. Tu naj molijo rožni venec, ali kadar so zadržani z delom vsaj molitev, ki je odločena za sv. družbo. Potlej bode tudi sv. družina delila krščanskim družinam svoj blagoslov, katerega zamore dati in ga hoče dati onim, ki jo prosijo.

Slovstvo.

Najnavadnejše jezikovne napake učencev ptujskega okrajnega glavarstva in kako je naj učitelj iztrebi. Govoril dne 7. avgusta 1893. pri uradni uč. konferenciji v Ptuiju Anton Kosi, učitelj v Središču. Ponatis iz „Popotnika“ za leto 1894. V Mariboru 1894. Samozaložba. Tisk tiskarne sv. Cirila. Cena 12 kr. Str. 11. — Jako srečno misel pričel je s svojim govorom gosp. Kosi. V uvodu pojasnjuje, kako važen je jezikovni pouk za ljudske šole. Zatem v I. delu po vrsti našteva glavne napake ptujskega

narečja in v II. delu navaja sredstva, katera naj učitelj vporablja, da jih odstrani in sicer ta-le: 1. Čist učiteljev jezik. 2. Prijazen opomin. 3. Pri vsakem učnem predmetu se naj pazi, da otroci govoré pravilno. 4. Tolmačenje slovniških pravil, vzlasti tistih, ki so nasprotna govoric v narečju. 5. Marljiva gojitev spisja. 6. Pri pouku nemščine opozarjaj o priliki na čisto slovenščino!

Koledar

za 18. teden leta 1894.

Nedelja, 29. aprila: 5. povelikonočna, ev.: Jezus uči o moči molitve. Jan. 16.; Peter m. Ponedeljek, 30. aprila: Katarina Sij. dev. Torek, 1. maja: Filip in Jakob ap. Sreda, 2. maja: Atanazij, šk. Četrtek, 3. maja: Vnebohod Kristusov. Petek, 4. maja: Florian m. Sobota, 5. maja: Pij V. m. — Lunin spremen: Mlaj 5. maja ob 3. uri 39 minut popoldne. — Solnce izide 1. maja ob 4. uri 52 minut; zaide ob 7. uri 3 minute. — Dan zraste v mesecu maju za 1 uro 13 minut.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 28. aprila.

(Škofovsko obiskovanje in birmovanje v ljubljanski škofiji 1. 1894.) Prevzvišeni gospod knezoškof ljubljanski bodo delili zakrament sv. birmе letos po nastopnih duhovnijah: od 27. maja do 17. junija v dekaniji kočevski, semiški, žužemberški, trebanjski in litijski: Kočevje, Reka (Rieg), Fara pri Kostelu, Osilnica, Banjaloka, Mozelj (Mösel), Spodnji Log, (Unter-Lag), Stari Trg pri Poljanah, Nemška Loka (Unterdeutschau), Koprivnik (Nesselthal), Stara Cerkev (Mitterdorf), Polom (Ebenthal), Stari Log (Altlog), Topla Reber, (Unterwarmberg), Hinje, Smihel pri Žužemberku, Ambrus, Zagradec, Ajdovec, Dobrnič, Primskovo, Sela. — Koncem junija in začetkom julija bode sv. birma po kamniški, moravški, litijski in leskovski dekaniji: Kamnik, Spodnji Tuhinj, Motnik, Čemšenik, Moravče, Vače, Šmartno pri Litiji, Zagorje, Boštanj. Koncem julija in začetkom avgusta v ribniški in cerkniški dekaniji: Dobropolje, Struge, Lašče, Sv. Trojica, Bloke, Draga, Loški Potok, Gora, Sodražica. — Slednjič v prvi polovici meseca septembra v kranjski, radovljiški, starološki in idrijski dekaniji: Smlednik, St. Jurij pri Kranju, Cerklje, Radovljica, Kranjska Gora, Jesenice, Bled, Bohinjska Bistrica, Kropa, Stara Loka, Železniki, Poljane, Žiri.

(Duhovniške spremembe.) Čast. g. Valentin Aljančič, župnik na Dobravi pri Kropi je prezen-tovan za župnijo Železnike. Premeščen je č. g. Ant. Hribar, kapelan v Košani, kot kapelan na Dobrovo pri Ljubljani, na njegovo mesto pride č. g. Ivan Abram, kapelan v Mokronogu.

(Iz Rima) se nam poroča: Preč. gosp. Ivan Ev. Marinič, inful. prost in dekan v Doberlvasi na Koroškem, ki se je te dni na povratku iz Jeruzalema mudil v Rimu, je od Jeruzalemskega patrijarhata imenovan vitezom sv. groba.

(Na ljubljanskem c. kr. učiteljišču) se bodo prihodnji teden vršile sposobnostne skušnje za učitelje in učiteljice.

(Romarjem k Mariji Pomagaj na Brezjah) nazznanja župni urad v Mošnjah, da se s 1. majnikom zopet prične redna sv. maša ob 1/4 10. v ondotni romarski cerkvi, tako da se je bodo lahko udeležili romarji, ki pridejo z jutranjim vlakom ob 1/4 9 v Otoče.

(Vožni red na državnih železnica.) S 1. majnikom bodo prihajali vlaki na ljubljanski državni oziroma južni kolodvor: S Trbiža jutraj ob 5. uri 53 minut in ob 11. uri 25 minut dopoldne. Popoldne ob 4. uri 48, zvečer ob 9. uri 21 minut. Odhajali bodo z južnega kolodvora na Trbiž ob 7. uri 10 minut jutraj, 11. uri 50 minut dopoldne, 4. uri 14 minut popoldne in ob 12. uri 5 minut po noči. — V Kamnik bodo odhajali z državnega kolodvora ob 7. uri 23 minut jutraj, ob 2. uri 5 min. popoldne in ob 6. uri 50 min. zvečer. Iz Kamnika bodo dohajali ob 6. uri 56 min. jutraj, ob 11. uri 15 min. dopoldne in ob 6. uri 20 min. zvečer. Nedeljski vlak ostane nespremenjen — V Kočevje bodo odhajali vlaki z južnega kolodvora ob 6. uri 7 min. jutraj, 11. uri 41 min. dopoldne, ob 6. uri 30 min. zvečer. Iz Kočevja bodo prihajali ob 8. uri 6 minut dopoldne, ob 12. uri 44 min. popoldne in ob 8. uri 34 min. zvečer.

(Oltarni svečniki.) Včeraj smo imeli priliko, videti pri ljubljanskem pasarju g. Fr. Kregarju dvanajst oltarnih svečnikov, ki so namenjeni za župnijsko cerkev v Boštanju. Svečniki so bronasti in bogato pozlačeni, narejeni so v renesančnem slogu, visoki po 87 centimetrov. — Nekaj izrednega je pri teh svečnikih, da imajo na stojalu v niši posrebrene podobe 12 apostolov, kar napravlja jako prijeten vtis na gledalca. Tako je zopet z lepim delom domačega uma in domače dlani neumorno delavni župnik boštanski, č. g. Ivan Zlat. Lavrenčič, oskrbel nov kras za svojo župnijsko cerkev.

(Nemški „schulverein“.) S Koroškega: Judeževe groše schulvereinove je sprejela občina Anabihl pri Celovcu za povečanje šole in šola v Železni Kaplji za nakupovanje knjig. — Podružnica v Grabštanju se je razpustila, ker so se udje preveč — „zanimali“ za njo! Da bi ji kmalu sledile vse druge, potem bo vsaj mir v deželi! — Podružnica v Velikovecu zida nemški otroški vrtec, da se bodo v njem slovenski otroci prikojili v nemške „kulturträgerje“, kakor jih je nedavno opisal „Slovenec“. Stal bode 5000 gld.; iz „rajha“ so dobili nad 2000 gld. za drugo sedaj moledujejo. Denar bi se pač mogel pametnejše porabiti! —m—

(Kako se troši denar socijalno-demokratskih delavcev) poroča delavski list „Fränkisches Arbeiterblatt“, in sicer se njega poročilo dostaje 10 milijonov mark, katere prispeva vsako leto dva milijona nemških delavcev na socijalno-demokratsko propagando: Služnina 50 prvih voditeljev znaša na leto po 20.000 mark, vkupe torej 500.000 mark. Daljših 300 načelnikov drugega razreda do-biva na leto po 5000 mark, vkupe tedaj 1.500.000 mark. Za potovalne prireditelje predavanj določena je letna plača po 3000 mark, kar znaša za 500 potujočih 1.500.000 mark. Dnevščine socijalno-demokratskih državnih poslancev znašajo na leto 120.000 mark. Za volilne agitacije v 359 volilnih okrajih je na leto za vsak okraj odmerjeno 10.000 mark, to znaša vkupe 3.590.000 mark. Za časopise, knjige, brošure, letake (Flugblätter) in štrajke računi se na leto 1.880.000 mark. Tedaj vkupna svota 9.090.000 mark. Iz ostalega milijona mark plačane so še tolpe delavcev, ki se sicer nazivljajo delavce, v obče so pa samo delavski zaplečniki ali lizuni. — Napominani list poudarja, da so podatki njegovi resnični. Ta seznam bil je tudi objavljen v mnogih nemških listih brez ugovora. Stvar zasluži, da se opozarja nanjo i slovenske delavce; saj se z delavskimi novci gospodari slično i po drugih deželah.

(Nemška cesarica na Trsatu.) Čitamo v „Obzoru“: V ponedeljek 23. t. m. obiskala je nemška cesarica s princ in princesami glasoviti hrvatski romarski kraj Trsat. Z ladijo „Christabel“ došla je okoli 3. ure popoldne na Reko in od tam dojde pet kočij na Trsat. Lep razgled že po potu je cesarico kar iznenadil. Kočije se ustavijo pred cerkvijo, kjer se cesarski obitelji predstavi kr. kotorski prestojnik in se ji ponudi za voditelja. Cesarica stopila je s spremstvom v cerkev ter si ogledala i čudotvorno sliko, katera se je dragovoljno odprla, čemur se ni mogla cesarica i spremstvo zadosti načuditi. Iz cerkve krenili so v stari Frankopanski grad, ki je zdaj lastnina grofa Ant. Nugenta. Tu je pregledala cesarica mavtolej maršala Nugenta in njegove soproge. Z enega kraja v gradu je krasen razgled na Kvarner in Reko. Cesarica se je tej prirodni lepoti kar čudila in rekla: „To je divna slika, katere ne bom tako hitro pozabila.“ Pri odhodu obdarovala je bogato siromake in nakupila mnogo medalije in svetih slik. Okoli 6. ure došla je zopet v Opatijo.

(Nezgođe.) S Koroškega: Tudi na Koroškem je bilo zadnji čas več požarov. Na Suhi blizu Beljaka je zgorelo dne 16. t. m. trem posestnikom vse pohištvo (11 poslopij) in nekaj živine. — Dne 15. so našli v Zablatih pri Medgorjah mrtvega ubožca Habnarja. Umrl je vsled oslabelosti in pogrešali so ga 14 dni. — Dne 24. t. m. se je zgrudila v Celovcu 42-letna perica pri obešanju perila nanaglomana na tla ter takoj obležala mrtva.

(Za škrlatico in vratnico) je v preteklih štirih tednih v logaškem okraju zbolelo 27 otrok.

(Pomoč zoper gosenice.) Okoli drevesa povij s smolo dobro namazani papir, kateri brani gosenicami na drevo. Kmalu se nabere okrog papirja mnogo gosenic, katere lahko pokončaš.

(Mladolaško!) Zadnji „Risveglio“ ima resno voljo pokazati svetu, da je nasprotnik cerkvi in papežu. Toda revka je pokazal samo svojo neumnost.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 30. aprila.

(Konfiskacija.) Sobotno število zaplenila je c. kr. deželna vlada zaradi članka: „Dolenjsko — v nevarnosti“. Dognali smo namreč od zanesljive strani, da na prodaj postavljeno „kasarno“ v Novem Mestu namravajo kupiti židje, ki bi ondu stanovili predilniško tovarno. Opozarjali smo v članku na nevarnost, ki preti Dolenjski, ako se ondi vgnezdijo židovstvo, ter pozivljali domačine, naj se sami lotijo takih podjetij. — Proti konfiskaciji bomo vložili pritožbo. Nekonfiskovano prilogo sobotne številke razpošljamo nespremenjeno kot prilogo današnje številke, in zatorej se datum povsem ne vjema z današnjim dnevom.

(Gonja se je zopet pričela.) „Slov. Narod“ je odločno zopet v svojem starem tiru. Z neko izzivalno silo udriha dan za dnem po kakem duhovniku, ali kakem katoliškem društvu. Mej tem, ko mi opozarjamo na nevarnost židovstva in ko nas zaradi boja proti njemu zaplenjajo, bije Narod po nas, po župnikih, kapelanih, „mlečno-zobih“ bogoslovcih itd. itd. Ysaj toliko naj se osveste naši liberalci, da s tem prav gotovo ne pospešujejo miru, ko jim pustimo njihove igrače v pokoju: i postojniške „Sokolce“ i vsakovrstna druga društva, o katerih dobivamo razna ne laskava poročila, dasi vemo, da so to važne politične postojanke proti nam. Dopis v smlejski volitvi smo izročili košu, dopis o Ferjančičevem shodu in „sijajni“ kmečki udeležbi smo odložili in še-le, ko se je jelo Ferjančičevo ime unešavati v boju proti kat. del. družbi, smo izrekli, kar smo izvedeli od svojih poslancev. „Narod“ pa tudi nove smlejske občinske volitve vporablja v to, da napada ondota gg. župnika in kapelana. „Narodovo“ sedanjjo gonjo zato javljamo svojim bralcem, da se ne bode kedo čudil, če pridejo po stari navadi vže za sedaj napadenimi še drugi na vrsto. Mi smo pripravljeni! Le po nas!

(Iz Celovca.) O koroškem šolstvu je spregovoril v državnem zboru dne 24. apr. izborni vč. g. posl. dr. L. Gregorec, s številkami dokazujoč nezuosno stanje kor. Slovencev gledé ljudskih šol. Ugovarjal mu je že med govorom, potem pa v „popravku“ posl. Ghon, znana liberalna korifeja na Koroškem. Pa zoper dokaze g. dr. Gregorca je imel Ghon jedini, — recimo — protidokaz, da je pogreval g. Gregorec samo „staro zelje“. No, to „zelje“ se je res postaralo radi nezakonitega in krutega postopanja koroških nemčurskih mogotcev. Pa Ghon je čisto pozabil zabeliti zelje, dasiravno so celovski in beljaški listi že pred tednom dni prav s polenom pokazali koroškim odposlancem na Dunaju, kako naj odgovarjajo slovenskim poslaneem, če se „drznej“ zopet spregovoriti o koroških razmerah. Pa bojevati se zoper resnico, bilo je še mogočemu poslancu Ghonu pretežavno! Toda o tem še spregovorimo!

(Nesreče in nezgode.) Iz idrijskega okraja se nam poroča 28. t. m.: Te dni pal je na Gorah pri sv. Magdalen neki krovček tako nesrečno s strehe, da se je smrtno poškodoval ter kmalu zatem umrl. — Na Vrhu pri sv. Treh Kraljih pa je šla neka gospodinja gledat po noči v hlev k živini, a je mej potom toli nesrečno padla da se je ubila.

(Ljubljanka) je vsled zadnjega deževja močno narasla. Na barju in ondornih zemljiščih je moča že zdaj kaj občutna, a zamore postati tudi v veliko kvar ondornim poljskim pridelkom, če dež kmalu ne poneha. Dobro je, da jemlje april že — slovo nemara nam mesec maj donese lepših dni, kakor so bili zadnji aprilovi.

(Ponesrečil) se je v Rovtah nad Logatcem pretekli teden 11letni šolarček, ko je na nekem strmem bregu nabiral bil zelenjad za prašiče. Pri tem je tako nesrečno skočil navzdol, da mu je počila v nogi kost in so ga morali pripeljati v deželno bolnico v Ljubljano.

(Iz Rima) se nam piše: Tukajšnji liberalni listi poročajo, da je bilo v nedeljo dne 22. t. m. popoldne gotovo nad 30.000 ljudi v baziliki svetega Petra, ko so sv. oče ob 5. uri imeli slovesni vohod da počasté blaženega Diega iz Kadiksa. Kakor navadno, je tudi ob tej priiki množica glasno klicala: „Evviva il Papa-Re!“ (Živio papež-kralj!) Med množico pa je bilo tudi nekaj italijanskih mladičev, ki so kričali: „Živio Umberto, kralj Italije: Živio prostožidarstvo!“ Bljžje stojčči so te navdušene prostožidarje potisnili na stran, kjer so se izgovarjali, da smejo klicati, kar jim drago, ako množica kliče „Živio papež-kralj“. Dva papeževa vojaka sta kričaje izročila zunaj cerkve stoječim redarjem. V cerkvi so bili tedaj tudi znani poslanci s skrajne levice. Scilijanski socijalni demokrat Colajanni, republikanski pesnik Cavallotti in sin tržaškega rabineca Barzilai a.

(Koroške novice.) Od 6. do 27. maja bodo v obrtni dvorani celovskega muzeja razstavljena dela obrtniških učencev. — Nova postajica „St. Georgen am Längsee“ se otvori dne 1. maja na državni železnici med postajama Glandorf in Launsdorf. — V Laznici se je obesil čisto mlad otrok. — V Volšberku je zgorelo dveletno dete, ki je igralo s šibicami in se mu je vnela obleka.

(1. maj v Celovcu.) Poroča se nam: Celovski socijalni demokratje so zadnje noči pilepili na vogalih listke, s katerimi rotijo delavce in delavke, naj primerno praznujejo delavski praznik 1. maja. Na ta dan bode dopoldne javen delavski shod. — Lastniki celovških tiskarn so sklenili, da 1. maj stavcem ne dajo prosto.

(Iz celovške škofije.) Župnijski izpit bode letos dvakrat, in sicer od 8. do 10. maja ter od 25. do 27. septembra. — Predstojnica m. G. Lachner v celovškem uršulinskem samostanu praznovala je dne 29. apr. t. l. petindvajsetletnico, odkar spretuo vodi ta samostan, ki ima jako mnogo zaslug za vzgojo

celovške ženske mladeži. — Kakor druga leta priroma'o je četrti petek po Veliki noči tudi letos mnogo slovenskih rojakov z Gorenjskega in Podjunske doline k Mariji Pomagaj blizu Kotarč in k grobu sv. Heme pri Krei. Pobožno vedenje in vbrano petje Slovencev je napravilo na nemške sodeželane globok vtis!

(Katoliškemu šolskemu društvu za Avstrijo je visoka deželna vlada dovolila po Kranjskem nabirati doneske v društveni namen, posebno pa še za učiteljsko semenišče, katero vodijo vrli šolski bratje. Kdor zna ceniti, koliko je to društvo pripomoglo za vzbujo krščanske zavesti na Dunaju in po izvrstnih govorih na društvenih shodih tudi za vso Avstrijo, kdor ve, koliko truda in žrtve so načelniki društva že darovali za učiteljske in vadnice da mladini pri-skrbe saj nekoliko uzorno vernih učiteljev, pač ne bo zameril, ako se društvo dunajsko obrača do somišljenikov tudi po kronovinah, z milo prošnjo, da bi se tudi oni z majhnim doneskom udel žili hvalevrednega prizadevanja za zboljšanje izgoje po načelih svete vere in po željah sv. Očeta in cerkvenih predstojnikov. Bodi toraj to društvo gorko priporočano vsem, ki utrpe mali donesek za njegove namene. Po Ljubljani bodo pobiral Jože Rodman, ki je v to poonlaščen od centralnega odbora.

(Čebelarji.) Dne 25. in 26. t. m. dobil sem prvih 5 rojev, ki tehtajo od 1-9 klg. — 2-7 klg. Tako zgodnjih in težkih (kakor zadnji) še nisem imel v 17 letih, kar se bavim s čebelorejo. Paša na obilnem sadnem in drugem cvetju jim je sedaj prav ugodna. Ako kdo potrebuje zdravih in pridnih bučel, mu lahko in pod postrežem z močnimi roji. Oglasi naj se v župnišču v Goricah, pošta Kranj.

(Od sv. Križa pri Kostanjevici.) Od 15. t. m. pa do 24. imeli smo sv. misijon tukaj. Imela sta ga č. oo. Doljak in Tomazetič iz družbe Jezusove. Obiskovanje je bilo silno veliko. Ob lepih dneh so morale biti pridige pod milim nebom, ker polovica ljudi, rekel bi, ali morda še več ni mogla v cerkev. Hvala Bogu in čistitima gg. misijonarjema za lepe, nepozabljive srečne duve sv. misijona. — Pa še nekaj drugega veslega imam povedati iz naše fara. Vse je v najlepšem zelenju, pa niti enega hrošča še nisem videl pri nas. Okraj Krke v leskoviški fari jih pa kar mrgoli.

Društva.

(Vabilo) na XXIX. občni zbor „Slovenske Matice“ v četrtek dne 17. maja ob 5. uri popoldne v me-tni dvorani. Vrsta razpravam: 1. Predsednikov govor. 2. Letno poročilo tajnikovo o odborovem delovanju v dobi od 1. junija 1893. do 30. aprila 1894. leta. 3. Račun o društvenem novem in gospodarsvu v dobi 1. januarja do 31. decembra 1893. leta. 4. Volitev treh računskih presojevalcev. (§ 9 a) dr. pravil.). 5. Proračun za leto 1894. 6. Samostojni predlog odborov glede preuredbe praviilnega reda. 7. Dopolnilna volitev draštvenih odbornikov. (Po §. 12. društvenih pravil imajo letos izstopiti iz odbora gg.: dr. Dolencec Hunko, Kersnik Janko, Koblar An-

LISTEK.

† prelat vč. g. Andrej Alijančič.

Veliko jih hvali njegovo modrost in ona ne bo nikdar pozabljena. Njegov spomin ne bo zginil in po njegovem imenu se bode vpraševalo od roda do roda. (Sir. 39, 12, 13.)

V dan 9. aprila t. l. predpoludnem oznanjal je mrtvaški zvon celovške prestolnice in mestnih župnij, da je za ta svet oči zatisnil preblagi vzvišeni gospod Andrej Alijančič, stolni kapitulat, lišni prelat in častni kamornik Njih svetosti sv. očeta papeža konzistorijalni in škofijski svetnik škofije lavantinske i. dr. Čem večje se kaže pomanjkanje delavnih duhovskih močij v krški škofiji (kajti šematizem te škofije od letošnjega leta izkazuje v 24 dekanijah 344 ustanovljenih župnij, in med temi 79 izpraznjenih, in med 159 kanonikati in kapelanijami celó 100 nepostavljenih), tem večja se nam mora videti vsaka zguba, ki jo smrt napravi v vrstah delujočih duhovnikov.

Še zlasti pa nas skli zguba malega krdelca slovenskih svečenikov, da se nam kar usiljujejo tožne besede iz Jeremijeve žalostinke: „Sirote smo postali brez očeta (5, 3.). Otroci prosijo kruha, in nikogar

ni, da bi jim ga lomil;“ (IV., 4.) kajti prav tako zginjajo učeniki, kateri bi lačnim in željnim pravice, to je: še dobremu slovenskemu ljudstvu lomili kruh nebeških nauk. Zategadel sem dalje časa čakal, da se oglasi kako spretnejše pero iz sosednega nam Gorotana in opiše nekoliko življenje in delovanje za krško škofijo toli zaslužnega našega ožjega rojaka in poštenjaka. Bodi mu torej iz mojega že zarijavelega peresa v „Slovenca“, čegar zvest naročnik in bralec je pokojni gospod bil vsigdar, naslednji častni spomin:

Andrej Alijančič porodil se je dne 21. novembra leta 1813 v kovorski župniji blizu Tržiča. Bil je sin kmetskih, dokaj trdnih in imovitih starišev, ki so mogli poleg tega še drugega njegovega brata Josipa izšolati za duhovnika. Trdna in na dobrem glasu je ta hiša še sedaj, kajti tudi dva njh nečaka, Janez in Valentin, sta postala duhovnika. Gospoda Josip in Janez sta že med pokojniki. Gospod Josip umrl je že pred dokaj leti kot župnik v Dobrnič na Dolenjskem, gospod Janez pa v poslednji dobi kot kapelan v Naklem na Gorenjskem. Gospod Andrej pa se je šolal do osme šole v Celovcu, ker so nekdanji Gorenjci veliko občevali z Gorotanom. V osmo šolo pa je prišel v Ljubljano, misle po vrlo izvršenih gimnazijskih in tedanjih licejskih študijah vstopiti v semenišče ljubljansko. A Gorotan se mu je v prejšnjih letih toli priljubil, da ga je vleko

nazaj v Celovec, kjer je bil sprejet v labudsko škofijo. Po z najboljšim vspehom izvršenih bogoslovskih študijah bil je dne 2. avgusta 1838 v mašnika posrečen in je v praznik Vel. Šmarna v svoji rojstni fari v Kovorju obhajal častni dan svoje nove maše. Potem mu dojde dekret za kapelana v Velikovec, prijazno mesto na obrežju deroče Drave, kjer je kapelanoval le jedno leto. Od tod je bil premeščen v Kapljo; a zopet le za pol leta, kajti knezoškof lavantinski ga pokličejo zaradi poznatih zmožnostij in in njegoveda taktnega obnašanja kot stolnega kapelana v St. Andrej.

Bila je namreč ondi škofijska stolica, dokler je spoduje Koroško pripadalo k labudski škofiji. A kraj prve službe se je g. Andreju toli prikupil, da je vže čez dve leti prosil nazaj v Velikovec, katere prošnje mu kot svojemu ljubljencu škof Anton Martin Slomšek niso hoteli odreči. Ko je zopet v Velikovec kot Fizingarjev kanonik služboval 4 leta, povrne se na škofa Slomšekovo željo nazaj v St. Andrej kot korni vikarij, kjer mu je bilo pa zopet le malo čez jedno leto ostanka. Bila je namreč tedaj izpraznjena župnija Škocijanska v Junski dolini. Bila je dokaj zanemarjena in treba je bilo zidati novo farno cerkev. Za ta posel spoznali so škof Anton Martin prav g. Alijančiča najsposobnejšim radi mirnega a krepkega in odločnega postopanja. In škof so pravo zadeli. Vredivši župnijo in srečno

ton, dr. Lampé Frančišek. Levce Frančišek (ki je bil po pokojnem dr. Josipu Poklukarju l. 1891. voljen za dobo treh let), dr. Serneč Josip, Šuman Josip (ki je bil po pokojnem Josipu Maru voljen za dobo jednega leta), dr. Šust Ivan, dr. Tavčar Ivan in Tomšič Ivan). Vsaj 20 odbornikov mora po §. 12. dr. pravil navadno bivati v Ljubliani. Izstopivši smejo biti zopet voljeni. Pri volitvi treh računskih presojevalcev in pri politvi odbornikov se vstevajo tudi zakonito podpisani volilni listki nenavzočnih družt-e-nikov). 8. Posamezni drugi predlogi in nasveti.

(Okrajno učiteljsko društvo v Črnomlju) zborovalo boše dne 10. maja t. l. ob 10. uri dopoldne v šolskem poslopju v Metliki s sledečim vspešnim: 1. Vspehi pokončne pisave. 2. Vzgojevanje vrtnic (poroč. g. Muren). 3. Voda, praktičen nastop (g. Šest). 4. Volitev no ega odbora. 5. Nasveti. — K obilni udeležbi vabi

o d b o r.

Telegrami.

Dunaj, 30. aprila. Cesarica je ob 7 uri zjutraj odpotovala s posebnim vlakom v Wels, da obišče Marijo Valerijo.

Wels, 30. aprila. Nadvojvodinja Marija Valerija je popoldne srečno porodila princa. Mati in princ se dobro počutita.

Črnovice, 29. aprila. Konfiskovala se je številka rumunskega lista „Gazeta Bukovina“, ker je kritikovala znano pravdo zaradi rumunske spomenice in pozivljala rumunske rodoljube, da pošiljajo odobravale izjave ogerskim rumunskim vodjam zaradi njih postopanja. — Danes je tukaj delavski shod, na katerem se razpravlja o občni volilni pravici in osemurnem delavniku.

Dunaj, 29. aprila. „Verordnungblatt für k. und k. Landwehr“ objavlja, da je od cesarja imenovan feldeajgmajstrom podmaršal Josip Reicher, poveljnikom 14. armadnega voja, poveljujoč generalom v Inomostu. — generalnimi majorji Rudolf baron Gall pl. Gallenstein v kranjsko-primorskem deželnobrambenem polku, Karol Hopp, pri deželnih strelih v Inomostu, in Eduard E. v. Steinitz, poveljnik gališke deželne brambe pešpolku poveljnikom osme pešbrigade. Poleg tega je imenovanih pri deželnih brambi 6 podpolkovnikov, 13 majorjev, 17 stotnikov 1., in 32 stotnikov 2. razreda, 49 nadporočnikov in 31 poročnikov. V žandarmeriji so imenovani 1 polkovnik, 2 podpolkovnika, 2 majorja, 2 stotnika 1., in 3 stotnike 2. razreda, 4 nadporočniki.

Dunaj, 29. aprila. Armeeverordnungsblatt objavlja: Cesar je imenoval generalnega majorja nadvojvodo Franc Ferdinanda Avstrijskega Este poveljnikom 38. pešbrigade, sekojskega šefa v vojnem ministerstvu Aleksandra viteza Halda poveljnikom 13. pešdivizije podelivši mu komanderski križ Leo-

poldovega reda in generalnega majorja Franca Szoldosa sekojskim načelnikom v vojnem ministerstvu. — Nadvojvoda Friderik je imenovan feldeajgmajstrom, nadvojvoda Oton, podpolkovnik v 9. husarskem polku, polkovnikom, grof Hunyadi generalom konjice, Reicher feldeajgmajstrom. Potem je imenovanih 18 podmaršalov, 42 generalnih majorjev, 43 polkovnikov, 83 podpolkovnikov, 117 majorjev, 225 stotnikov prvega in 310 stotnikov drugega razreda, 438 nadporočnikov in 571 poročnikov. Pri mornarici sta imenovana 2 linijska ladijska kapitana, 4 fregatni, 5 korvetnih kapitanov, 10 linijskoladijskih poročnikov prvega, 13 drugega razreda in 14 praporščikov. Poleg tega so bila avanzovanja v vseh branžah vojne uprave.

Lüttich, 29. aprila. Včeraj ob polu desetih zvečer razteta se je bomba pred glavnimi vrati tukajšnje cerkve sv. Jakoba. Več oken pri cerkvi in sosednih hišah se je zdrobilo. Človek ni nobeden poškodovan.

Pariz, 29. aprila. Emil Henry, ki je obsojen zaradi dinamitnega napada na smrt, se brani vložiti prošnjo za pomiloščenje. Misli se, da ga usmrtijo v nekaterih dneh.

Lyon, 29. aprila. K otvorjenju razstave prišli so semkaj finančni minister Burdeau, trgovski minister Marty in ministerski predsednik Kazimir Perier. Na kolodvoru so jih vsprejele vsa oblastva. Na potu, po kateri so se vozili ministri, bile so nekatere demonstracije katolikov. Policija je 29 oseb zaprla, pa jih je zopet izpustila. Oficijalnega vsprejema v prefekturi se ni udeležila duhovščina.

Madrid, 29. aprila. Vlada je dobila poročila, da se je že ob meji na Španjskem pokazala kolera.

Montevideo, 28. aprila. Admiral Saldangho in drugi braziljanski vstaši, ki so pobegli s portugalskih ladij, prišli so semkaj. Napadi na Rio Grande trajajo dalje. Braziljanske ladije s 170 Braziljanci na krovu so odplule na otok Ascension.

Lizbona, 29. aprila. Vsled pobega braziljanskih vstašev s portugalskih vojnih ladij odstavila sta se poveljnika ladij Mindello in Albuquerque in se postavita pred vojno sodišče, ki bode stvar preiskavalo.

London, 29. aprila. Policija je včeraj zjutraj preiskavala v stanovanju tiskarja in založnika nekega anarhističnega lista, Henry Van Diercka. Konfiskovala je več izvodov omenjenega lista.

London, 29. aprila. Oporekajo se poročila, da sultan misli potovati po Evropi.

Surovosvilene ličnate obleke 9 gld. 50 kr.

za blago za vso obleko in boljše vrste — potem **orbo**, belo in **barvato** svileni blago od 45 kr. do 11 gld. 65 kr. meter — gladko, progasto, križasto, vzorčasto, damasti itd. (kacih 240 raznih kakovosti in 2000 raznih barv. desinov itd.). Vožnjine in carine prosto. Vzorci obratno. Pisma v Svico veljajo 10 kr., in dopisnice 5 kr. 11 (5-3) 3

Tovarna za svileni blago G. Henneberg (c. in kr. dvorni založnik v Curihu (Zürich)).

Umrli so:

27. aprila. Ceglar Franc, krojaški pomočnik, 19 let, Krakovske ulice 5. — Juchart Hubert, pekov sin, 5 mesecev, Streliske ulice 11. — Braunizer Karol, sprevednika sin, 7 mesecev.

28. aprila. N. Vidmar, poštnega oficijala sin, mrtvoroden, Sv. Petra cesta 47. — Dr. Friderik Zupan, odvet. kandidat, 29 let, Knaflrove ulice 5.

V bolnišnici:

27. aprila. Kržišnik Jakob, dninar, 24 let. — Gerdina Matevž, ubožec, 70 let. — Zaletu Janez, dninar, 28 let.

261 1

Tužnega srca naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znanem prežalostno vest, da je Vsemogočnemu dopalo mojo preljubo soprogo

Ano Zalokar roj. Gale

danes dne 29. aprila v 31. letu, njene starosti po dolgi bolezni, prevideno s sv. zakramenti, k sebi v boljše življenje poklicati.

Pogreb bode v torek 1. maja ob 8. uri na pokopališče sv. Avguština v Strugah.

Nepozabno umrlo priporočam v blag spomin in pobožno molitev.

V Strugah, dne 29. aprila 1894.

Karol Zalokar,
trgovca.

4% zastavna pisma gališkega zemljiško-kreditnega društva.

90 10-10

Ti papirji so

najboljše vrste za nalaganje denarja.

Dajo:

Popolno davčno svobodo, svobodo fatiranja, sposobnost za kavoljo in pupilarno varnost.

Gališko zemljiško kreditno društvo obstoji od 1841. leta in je pridržana cesarju izvolitev guvernerja, ki je vodi.

Na vsacih 100 gld. zastavnih pisem pride hipotečna vrednost gld. 253.33.

Ta zastavna pisma so torej najboljša za nalaganje kapitala.

Izplačevanje kuponov in izžrebanih papirjev vrš se pri nas brez provizije in stroškov.

J. C. Mayer, menjalnica
v Ljubljani.

dozidavši farno cerkev Skocijansko ostali so ondi župnik od l. 1848 do l. 1862. Dne 1. jun. 1859 pripadla je po prizadevanji Slomšekovem St. Andrejska dolina z vsem drugim spodnjim Koroškim vred Krški škofiji. Tako so tudi g. Alijančič, dasi so jih škof Anton srčno ljubili in visoko čislali, pripadli h Krški škofiji. Menda prav za slovo so še knezoškof Slomšek ljubega in tedaj še mladega župnika Alijančiča odlikovali z naslovom svojega duhovnega svetnika. A tudi Krški tedanji škof Wiery vedeli so dobro ceniti vsestransko delovanje, bistro glavo, marljivost in zasluge Skocijanskega župnika. Vše l. 1862 priporočili so jih presvetlemu cesarju kot najvišjemu patronu za mestno župnijo in dekanovino Velikovsko. Take so vže s tretjim dekretom prišli nazaj v Velikovsko mesto, vselej povišani na večo častno stopinjo, najpr-j k t kapelan drugič kot Fižingarjev kanonik in naposled kot mestni župnik ter kapitelski in ruralni dekan. Kot takega jih je pisalec teh vrst imel priliko osobno spoznavati, ko je l. 1867 med tednom V. nedelje po veliki noči po koroških političnih spletkah, najbolj pa po Božji previdnosti in škofa Wieryja odločbi na gnjev in krik nemških janičarjev nastopil svoj posel v Velikovecu. Od te dobe mi bode dovoljeno, da o prečastitega gospoda značaju in delovanju še nekoliko omenjam. Pred vsem drugim je bil a. vzgleden duhovnik, b. slovenski poštenjak in domorodec, c. zvest in natančen v spolnovanju svojih

stanovskih dolžnosti, d. ljudomil in prijazen do svojih duhovnih sobratov in e. usmiljen in dobitljiv do ubogih.

a) Bil je go-pod vzgleden in veren duhovnik poln Slomšekovega duha in njegovih navad; Slomšek mu je bil v vsem dejanji in nehanji njegov vzor, kakor mu je bil njegov učenik in vodnik. Vsako delo je imelo pri njem svoj primeren in odločen čas. Zgodnjo jutro bilo je za molitev duhovskih ur, pripravljanje za sv. mašo, in kakor je več ali manj čas dopuščal. daljšo ali krajšo zahvalo po sv. maši, prav po navku sv. Frančiška Sal.

Po skromnem zajutruku zaprla so se za njim vrata uradne pisarne. Tu je tičal in pisal ali kake račune za kapitelj, ker je bil ob enem tudi sam oskrbnik njegovega dokaj velikega imetja, ali izdeloval s tesno natančnostjo cerkvene račune velikovška mestne precej imovite fare in drugih 6 kapitelju inkorporiranih župnij, kakor St. Rupert, St. Štefan pri Trušinju, Djekše, Smarjeta pri Telenbergu in St. Jurije, ali sostavljal odgovore in poročila na prevz. ordinarijat in na vse drugostranske c. kr. uradnike. Lahko rečem, da je bil v teh svojih uradnih poročilih še prenatčen in preobširen. Skrbel je pa tudi na vso moč za l-poto in snago hiše Gospodove in dostojnost službe Božje. Veliki zvon, že dlje časa ves ohropel, dal je v Ljubljani preiti z velikimi troški, ter novi je tehtal do 40 starih stotov. Tako je bilo prelivanje in povečanje velikega zvona v

predmestni šentruperški fari njegova zasluga. Poleg tega je imel skrb za inkorporirane farne cerkve in duhovnišnice kakor za poprave pri kapiteljskih hišah, katerih je bilo 6 za moje dobe le v mestu. Za spovedovanje je bil vsigdar pripravljen. Nikoli mu ni nihče prišel v nadležnem ali neugodnem času. Zene in neveste je vedno sam in skrbno podučeval in jih na sv. zakramente pripravljaj, vedoč, da sta od dobrih starišev ves naš bodoči rod in bodoča naša sreča in nesreča zavisna. Njegova maloštevilna družina, (imel je namreč v Velikovecu le sestro in nečakinjo pri sebi, odkar se je s škocijanske župnije lšsem preselil) molila je pridno vsak večer sv. rožni venec, in če je le količak vtegnil, tudi on sam pri njem ni nikedar odmanjkal, akoprem je bil ob tretji uri popoldne sleharui dan prvi v koru pri večernicah in je zopet po večerni „Zdravi Mariji“ redno molil „jutranjice in hvalnice“ svojega brevijarja. Po večerji prišel je v redkih časih razvedrit se v prijateljski družbi jedno uro pri kozarcu vina. A vendar nikedar nisi videl g. dekana Alijančiča, da bi se bil v še toli veliki in povšečni družbi kedaj čez 10. uro mudil. Kakor vesten in natančen pa je bil v svojih opravilih in vsakdanjih molitvah, tako vestno se je vsako nedeljo popoldne pripravljaj za krščanske nauke, katere je leto za letom vselej sam z veliko unemo, z umevno besedo in popularno ter temeljito obravnavo razlagal; žal, da le malemu številu preoholih Velikovcev in postarnih ženic! (Dalje sledi.)

O tej njegovi lastnosti naj svedoči to, da njegove besede, ki jih je zapisal o prihodu španjskih romarjev v Rim. Piše namreč: „Romarji prišedši v Rim, se niso mogli dovolj začuditi, ko so videli, da vsa glasovita bajka o vjetuištvu papeževem, o njegovi celici z gnilo slamo, s suhim kruhom in z vrčem vode ni drugega nego velika laž.“

(Liberalna svoboda.) V Milanu je hodila do nedavno neka deklica delat v neko tovarno. Letos se je imela pripravljati za prvo sv. obhajilo. Prosila je, naj se ji dovoli, da bi smela vsaj za kako uro izostati iz tovarne, da bi hodila k nauku. A prošnja so ji odločno odbili. Da je mogla opraviti spoved v dan pred sv. obhajilom, se je naredila bolno in je ostala doma. Drugi dan je kar najlepši prosila predstojnike v tovarni, naj jo vsaj tretjino dneva oproste. Tudi tega ji niso dovolili. Zato je izostala sama in je opravila svoje pobožnost. V petek zjutraj pa že pri vratarju izve, da je nemudoma odpuščena.

(Košutov pogreb.) Mažarski komedijantje so s svojim košutovanjem zapravili nebrojno denarja. Samo Pešto je stal pogreb 30.000 gld. In njihov narod marsikje nima ni poštene strehe, ni hrane! — — Absolutna norost!

(Vojaška godba) bode jutri v nedeljo svirala ob navadni uri v „Zvezdi“.

(Cirkus Amato) dospeje prihodnje dni v Ljubljano in se v to svrhu gradi že velika koliba na cesarja Jožefa trgu.

(Semnjanje po Slovenskem od 30. aprila do 5. maja.) Na Kranjskem: 30. apr. na Vrhniki, v Trzinu; 1. maja v Bohinjski Bistrici, za živino, v Svibnju, Mirni, Planini pri Črnomlju, na Travi v kočevskem okraju; 2. maja v Boštanju; 4. maja na Jesenicah; 5. maja v Velikih Brunicah, za živino, št. Gothardu, Poljanah, Ložu, Kočevju, na Krškem, v Litiji, na Dobručah. — Na Štajerskem: 30. apr. v Dolu, Rogatecu; 1. maja v Ljubnem, pri sv. Filipu, v Muti, pri sv. Barbari, v Hajdini, v Velenju; 2. maja v Konjicah, pri št. Lovrenu, v Slov. Goricah, Braslovcah; 4. maja na Vidmu, v št. Jurju ob juž. žel., v Podsredi, v Loki, pri sv. Križu, v Selnici, na Ptujski Gori, v Slov. Bistrici. — Na Koroškem: 1. maja v Frežah, Kupli, 4. maja v št. Andražu, v Zgornj. Dravbergu, v Rotičah, Ljubodu, Podklostru. — Na Primorskem: 2. maja v Herpelju; 3. maja v Sežani; 4. maja v Ajdovščini.

Društva.

(Načelstvo „okrajne posojilnice v Mokronogu“) prosi tem potom vse vnanje zadruženike, da se ob priliki kakšnega opravila v Mokronogu prijavijo pri zadružnem tajniku, g. Ravnikarju, da jim izroči zadružne knjižice in zadružna pravila. Ob jedn-m jih tudi prosi, da naj ne pozabijo poravnati deležev. Vsem rodoljubom polagamo prav toplo naš mladi zavod na srce, da ga blagovolé pri ljudstvu priporočati.

Telegrami.

Opatija, 27. aprila. Vojna ladija Moltke je danes ob 1. uri popoldne mej streljanjem topov ostavila Opatijo in odplula v Palermo.

Praga, 27. aprila. Davkar selčanski je izneveril 75.000 gld. in pobegnil. Okrožno sodišče v Taboru ga išče. — Anarhista Vidlička, kateri je po obsodbi v večletno težko ječo pobegnil, prijeli so te dni na Bavarskem in ga pripeljali na mejo, kjer so ga izročili avstrijski žandarmeriji. Peljali so ga v kaznilnico v Pankracu.

Praga, 28. aprila. Dopoludne je bila poroka vojvode Madridskega s princesinjo Rohan vpricho visocega plemstva in sorodnikov. Poročal je kardinal Schönborn.

Budimpešta, 27. aprila. Odsek gospodske zbornice je v splošni razpravi vsprejel vladno predlogo o uvedanju civilnega zakona s 35 proti 15 glasom. Potem se je zakon vsprejel tudi v podrobni debati nespremenjen.

Atene, 28. aprila. Včeraj ob četrtna 10. uro zvečer bil je zopet hud potres. Več hiš je poškodovanih, več ljudi pa ubitih.

Ponarejena črna svila. Sežgi vzorec blaga, katerega hočeš kupiti, in takoj spoznaš ponaredbu. Prava, čisto barvana svila se takoj škodra, hitro ugasne in pusti malo pepela prav svetlorjave barve. — Ponarejena svila pa, ki se hitro umaže in zlomi, počasi gori, posebno pa dalje tle nekatere niti, če je blago zeló barvano, in pusti črnerjav pepel, ki se ne škodra, ampak zvije. Če stareš pepel prave svile, postane prah, ponarejene svile pa ne. **Svilarnica G. HENNEBERG** (e. in kr. dvorni založnik), Zürich razpošilja rada vzorec prave svile vsakemu in pošilja po naročilu blago v hišo poštne in carine prosto. Pisma veljajo 10 krajcarjev, dopisnice 5 krajcarjev v Švico. 13 (7-2) 5

Davčna reforma v Bolgariji. Bolgarska vlada si prizadeva, da izvede reformo direktnih davkov in misli pri tej priliki olajšati obdačenje zemljišč. To je mogoče, ko se reformuje carinstvo, kar je formalno toliko pripravljeno, da drugo leto stopi v veljavo. Organizacija kmetijskega kredita, ki se tudi pripravlja, bode z nameravanimi davčnimi olajšavami krepko pospeševala ugoden razvoj bolgarskega kmetijstva. To je tem večjega pomena, ker Bolgarija izvažaja največ kmetijske pridelke in tu torej zboljšanje kmetijstva jako vpliva na razvoj trgovine, ko je že tudi lani se po vrednosti več izvozilo, nego uvozilo. 96 1

Gališko zemljiško-kreditno društvo v Levovu. Iz letnega poročila tega društva za leto 1893 posnemamo, da je imelo blagajničnega prometa v gotovini 341.796.367-22 gld. in efekti 557.750.003-48 gld. To izredno visoko število prihaja od tod, da se je letos izvela konverzacija 4 $\frac{1}{2}$ od stotnih zastavnih pisem. Druga leta je promet seveda manjši, ko je gališko kreditno društvo čisto zastavnopišeski zavod in se ne spušča v druge bančne posle. Zatorej na zavod ne vplivajo gibanja denarnega trga in daje zasebnim posestnikom zastavnih pisem največjo varnost, ki se misliti more. 96 1

Umrli so:

26. aprila. Anton Hribar, delavec, 59 let, Kravja dolina 11. jetika. — Jožef Požlep, gostač, 68 let, Kravja dolina 11. sušica v možganih.

Tržne cene v Ljubljani

dné 28. aprila.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, m. st.	7 50	Speh povojen, kgr.	— 66
Rež,	5 —	Surovo maslo,	— 75
Ječmen,	5 80	Jajce, jedno	— 2
Oves,	6 60	Mleko, liter	— 10
Ajda,	7 —	Goveje meso, kgr.	— 64
Proso,	5 —	Telečje	— 60
Koruza,	5 50	Svinjsko	— 64
Krompir,	1 60	Koštrunovo	— 40
Leča, hktl.	12 —	Piščanec	— 50
Grah,	12 —	Golob	— 20
Fižol,	8 —	Seno, 100 kgr.	— 86
Maslo, kgr.	— 84	Slama, 100	— 32
Mast,	— 64	Drva trda, 4 kub. m.	— 90
Speh svež,	— 56	„ mehka, 4 „	— 40

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur mm
		zrakomera v mm			
		toplomera po Celziju			
27. u. zjut.	733-2	12-0	sl. jzpad	oblačno	
27. u. pop.	734-4	20-4	sl. zap.	„	0-00
9 u. zveč.	733-4	14-6	„	„	

Srednja temperatura 15-7. za 5-1 nad normalom.

KATOLIŠKI SKLAD.

Za „katoliški sklad“ prejeli smo nadalje od p. n. domoljubne gospóde nastopne darove:

František Peterca, trgovec in posestnik v Ljubljani, letnino za 1894 gld. 30.—
Janez Oblak, mestni kapelan pri sv. Jakobu v Ljubljani, mesečnino za februarj in marec „ 5.—
Janez Brence, župnik pri sv. Gregorju, mesečnino za marec „ 1.—
Janez Plevaneč, župnik v Šoteski „ 10.—
Iz oblube „ 10.—

Andrej Kalan, stolni vikar v Ljubljani, mesečnino za marec, april in maj „ 15.—
Anton Jamnik, župnik v Sorci „ 6.—
Josip Lavrič, župnik v Ambrusu „ 5.—
František Perpar, župnik v Zagradcu „ 4.—
Janez Zupančič, župnik na Topli Rebri „ 3.—
Josip Kos, farni upravitelj na Selih pri Šumbregu „ 3.—
Josip Zagar, kapelan v Hinjah „ 2.—
Josip Sterbene, duhovnik v p. v Ljubljani, letnino za 1894 „ 5.—
Lavrencij Krištofič, župnik v Kovorju „ 5.—
Dober namen „ 5.—
František Bartol, posestnik pri Sv. Gregorju, 1 krono „ —50
Anton Zupančič, profesor bogoslovja v Ljubljani, mesečnino za april, maj in junij „ 15.—
Rabagas, 1 krono „ —50
„ Čisti dobiček“ od Sv. Gregorja „ 1.—
Marko Vales, samostojni vikar v Branici na Goriškem, za prvo polovico leta 1894 „ 6.—
Zbirka od Sv. Gregorja, 1 krona „ —50
Janez Kljun, župnik v Šmartinu v Spodnjem Tuhinu „ 14.—
„ Lesničnik“ 1 krono „ —50
Neimenovan, mesečnino za januarj, februarj in marec po 1 gld. „ 3.—

Mill Bog povrni vsem velikodušnim darovalcem tisočero ter jim obudi mnogo posnemalcev!

V Ljubljani, dné 21. aprila 1894.

Josip Šiška,

tajnik „izvršujočega odseka“.

Darovi za „katoliški sklad“ naj se blagovolijo pošiljati pod naslovom: Josip Šiška, knezoškofjski tajnik v Ljubljani.

Vsakovrstne venčke za birmance
po najnižji ceni pri
Rozaliji Podkrajšek
Špitalske ulice. 258 1

Išče se mladenič,

ki bi znal cerkvenikovo službo opravljati, zraven pa tudi pri kmetiji pomagati.

Več se izve pri **Janezu Avšič-u**, mežnariu v Zadobravli, fara pri Dev. Mariji v Polju. Pošta Zalog. 249 1-1

MATIJA HORVAT,

čevljarski mojster,

v Ljubljani, sv. Petra cesta št. 32,

priporoča se prečast. duhovščini in sl. občinstvu v obila naročanja raznovrstnega

Obuvala

katera izvršuje cenó, pošteno, iz zanesljivo trpežnega blaga in po zahtevi od najfinješe do najprostejše oblike. 16 12-5

Katoliška Tiskarna
priporočá raznovrstne vizitnice po nizki ceni.

→ Lepa mladinska knjižica! ←

Primereno darilo so:

Pomladni glasi
posvečeni
SLOVENSKI MLADINI.
IV. zvezek.
Uredil
IVAN ŠTRUKELJ.
Založili sotrudniki.
Tiskala Katoliška Tiskarna v Ljubljani, 1894.

Četrti zvezek „Pomladnih glasov“ upa, da se bode vsostransko močno priljubil slovenski mladini in mladinsoljubom po svoji mišlinski in različni vsebini (življenjepisa Valvasorjev, s sliko slavnega moža, mišna narodna pripovedka v verzih, več povesti, med njo uvrstene pesmice, daljša otroška igra), zlasti pa se nadčja prijatelj. zaradi letos mnogo lepše zunanje oblike, (nove črke, barvan okvir) in precej večjega obsega, kakor druga leta.

Cena mehko vezanemu izvodu je 25 kr., trdo vezanemu pa 35 kr., po pošti 5 kr. več.

Naročnino sprejema **Ivan Štrukelj**, bogoslovac v Ljubljani, in **Katoliška Bukvarna.**

II. in III. zvezka je tudi še nekoliko izvodov na razpolago, mehko vezan po 20 kr., trdo vezan po 30 kr.

← Lepa mladinska knjižica! →

**Vsi stroji za kmetijstvo
vinarstvo in moštarstvo!**

Mlatilnice, vitke, triere
Čistilne mlinske za žito
resalnice za krmo
Avtomatični
aparati proti peronosperi
tlačilnice za vino
tlačilnice za sadje
mlinske za sadje
predmete za kleti, solalnice za vse namene, kakor v
obč.: vse stroje za kmetijstvo, vinarstvo in moštarstvo
razpoloža v najnovjših, najboljših konstrukcijah

IG. HELLER, DUNAJ
2/2 Praterstrasse Nr. 49.

Regio: Hrabrova kraljica v sredini in vzhodni južni stranici in
gostilniški predel.

Najkvalitetnejši pogoji. — Jamstva. — Stroji se daje na poskušajo.
Cene so se znova znižale! — Preklopavalec znaten popust!

193 15-1

Zgubljena je.

Zlata broža z bisernico in safirjem zgubila se je
te dni v mestnem okrožju. Ista je v podobi brenceljna, nosi
na perutih safirje in bisernico z briljanti.

Najdec je prošel, isto na Turjaškem trgu št. 3
proti dobremu plačilu oddati. 257 3-1

K V Kamniku, Kranjsko (postaja drž. železnice) neippovo zdravišče.

Vestno, individ. zdravljenje pod vodstvom **Sp-**
oijalnega zdravnika, ki je tekom poslednjih
4 let dosegel najboljši uspehi. — Zdravišče je odprto od
1. maja do 15. oktobra.

Ilustrovani slovenski in nemški prospekti se dobivajo pri
Ig. pl. Kleinmayr in Fed. Bambergu v Ljubljani, natančneje
pojasnila podaja zdravniško vodstvo. 201 3-1

Službo cerkovnika in organista išče

Janez Ferlič v Št. Štefan, pošta Prexid
na Koroskem, katero more tudi takoj nastopiti.
Ponudbe naravnost njemu. 214 (3-3)

Zahvala in priporočilo.

Spoštovanemu p. n. občinstvu uljudno naznanjam, da
sem ostavil gostilno „**pri črnem medvedu**“. — Zahva-
ljujem se vsem dozdajnim cenjenim gostom za njih obisk ter
priporočam v obisk svojo novo

gostilno na Martinovi cesti št. 35

v lastnej hiši, katero sem

odvoril v nedeljo dne 15. aprila t. l.

Jamčim za najboljša cena jedila in pijačo ter točno
postrežbo. Pristna domača vina in **Auerjevo marono**
pivo po 9 kr. pol litra. — Z odličnim spoštovanjem

Fran Poljšak,
gostilničar v Udmatu.

222 (3-3)

GLAVNO SKLADIŠTE
MATTONIJEVE
GISSHÜBLER
najčistije lužne
KISELINE
najboljše dijetne in osve-
žujoče pijače,

preskušene pri želodčnih in črevesnih ka-
taris, obistnih in mehurnih boleznih, ka-
tero priporočajo največkrat zdravniki kot
bistveno **podpiralno sredstvo** pri
karlovarskem in drugih kopeliških
zdravljenjih in kot **poznejše zdravilo** po
51 13 kopeljih v trajno porabo. (VII.)

Henrik-Mattoni, Karlove vari in na Dunaju.

Št. 3724.

Oklic.

C. kr. deželno sodišče v Ljubljani daje na znanje, da se je
vsled prošnje **Nolli Srečko**-ta, oskrbnika zapuščine dne 22. aprila 1893
v Šmartnem brez dedičev umrle **Henke Katarine**, dovolila

prostovoljna javna dražba

v zapuščino spadajočih zemljišč:

a) na **6500 gld.** ceniene hiše št. 5 v Rožnih ulicah v Ljubljani,
vložek 241 katastr. občine mesto Ljubljana in

b) na **40 gld.** cenjenega travnika na Illovi, vlož. št. 537 katastr.
občine Karlovska predmestje, in določiti dan v izvršitev dražbe na

25. junija 1894 ob 10. uri dopoldne

pri **c. kr. deželnem sodišču** v Zatiškem dvorcu, II. nadstropje
v Ljubljani s pristavkom, da se bodeta zemljišči le za ali nad cenilno
vrednost prodali.

Pogoji in izvod iz zemljiške knjige morejo se pregledati v uradnih urah
pri tem sodišču.

V Ljubljani, dne 21. aprila 1894.

France Pavšner

krojač v Ljubljani

naznanja pred. duhovščini in sl. občinstvu, da se je
preselil v **Dijaške ulice št. 9.**

Ob enem se prav toplo priporoča v izdelovanje
talarjev, sukenj, havelok in
razne obleke 182 26-4
ter zagotavlja trajno delo in uljudno postrežbo.

Tovarna cerkvene oprave.

Premovana 1873, 1881.

Jožef Deiller,

tovarna cerkvene oprave in izdeloval-
nica paramentov,

Dunaj, VII., Zieglergasse 27.

Zastopnik: **Franz Brlekner.**

Na dogovorjena naročila se izdelujejo vsi
cerkveni paramenti, kakor:

pluviali, dalmatike, velumi, štole,
baldahini, bandera itd. itd., pa tudi
cela mašna obleka v najprilnejši
obliki. 54 26-7

Cerkveni paramenti.

Cerkvena oprava.

Unicejno vezanje.

Jožefa Cotman-a vdova

priporoča svoj 100 12-11

pleskarski obrt

na Bregu št. 6 v Ljubljani

ter sprejema vsakovrstna v ta obrt spadajoča dela
v mestu in na deželi po najnižji ceni.

Mnogoletno, preizkušeno testno domače sredstvo.

137 Kwizdov fluid proti protinu 20-3

Okrepjujoče za vrtanje po dolgotrajnem tekanju.

Kwizdov fluid

Cena 1 steklenici 1 gl.

Kwizdov fluid

G. se dobi v 2

proti protinu

Cena 1 steklenici 1 gl.

proti protinu

vseh lekarnah

127 Kwizdov fluid proti protinu. 8-4

Glavno zalogo ima Okrožna lekarna v Korneuburgu.

Na Najvišje povelje Nj. c. in kr. apostolskega veličastva.
Bogato oskrbljena po c. kr. ravnateljstvu loterijskih dohodkov
zajamčena

XXIX. državna loterija

2 za civilne dobrotelne namene.

3135 dobitkov v skupnem znesku 170.000 gld. in
eicer: 1 glavni dobiček s 60.000 gld. z dvema predobitkoma
in dvema podobitkoma s 500 gld., 1 glavni dobiček s 30.000 gld.,
z 1 predobitkom in 1 podobitkom po 250 gld., 2 dobitka po
10.000 gld., 10 dobitkov po 1000 gld., 15 dobitkov po 500 gld.,
100 dobitkov po 100 gld., naposled serijski dobitki v skupnem
znesku 30.000 gld. — Zrebanje se bo vršilo nepreklicno dne
21. junija 1894. — Srečka stane 2 gld. avstr. velj.

Podrobnejša določila ima igralni načrt, ki se dobiva brez-
plačno s srečkami pri oddelku za državne loterije Dunaj, I.,
Riemergasse 7, II. Stock, im Jakobshofe, kakor tudi po mnogih
prodajalnicah. — Srečke se pošiljajo poštne proste.

Na Dunaju, v marcu 1894. 176 6-3

C. kr. ravnateljstvo loterijskih dohodkov,
oddelek državne loterije.

R. Podkrajšek

v Ljubljani, Spitalske ulice št. 9.

priporoča sl. občinstvu izborna svoja zaloga
nogovio, rokavio, ovratnikov, zapustnikov
za go-pode, najraznovrstnejše čipke, gumbe
in vsakovrstne 259 1
potrebščine za šivilje.

Dobra prodajalka

250 2-2

vsaj 24 let stara. se sprejme takoj za prodajal-
nico pri **J. Modic-u** v Novivasi pri Rakeku.

Podfosfornasto-kisl

apneno-železni sirup

prireja **lekarničar Julij Herbabny** na Dunaji.

Ta že 22 let z največjim uspehom rabljeni, od mnogih zdrav-
nikov najbolj priporočani in priporočani **prvi sirup raztaplja**
slez, upokojuje kašelj, pomanjšuje pót, daje slast
do jedi, pospešuje prebavljanje in redilnost, telo
jači in krepi. Železo, ki je v sirupu v lahko si prisvajajoči
obliki, je jako koristno za narejanje krvi, raztopljuje fos-
ferno-apnene soli, ki so v njem, pa posebno pri slabotnih
otročih pospešujejo narejanje kostij. Cena steklenici Her-
babnyjevega apneno-železnega sirupa je 1 gld. 25 kr., po pošti
20 kr. več za zavijanje. (Polovičnih steklenic ni.)

Svarilo!

Svarimo pred po-
naredbami, ki se
pojavljajo pod enakimi ali podob-
nimi imi, **ne so vendar svoji**
sestavi in svojem učinku po-
polnoma različni od našega origi-
nalnega 22 let obstoječega **pod-**
fosfornasto kisllega apneno-
železnega sirupa. Zato je naj-
te sorej vselej **izrečno Herbabnyjev apneno- železni**
sirup. Pazil naj se tudi na to, da je zraven stojeca
oblastveno protokollirana varstvena znamka na
vsaki steklenici in prosimo, ne dajte se zapeljati
niti z nižjo ceno, niti z družimi pretvezami, da bi
kupili kake ponaredbe! 599 20-20 97 10-20

Oskrednja razpošiljalnica za provinco: na Dunaju, le-
karna „zur Barmherzigkeit“ **JULIJA HERBAB-**
NY-ja, Neubau, Kaiserstrasse 75. Prodajajo ga gospodje
lekarničarji: v Ljubljani J. Svoboda, Gab. Piccoli, Ubald pl.
Trnkoczy, W. Mayr; dalje ga prodajajo v Celju: J. Kupfer-
schmid, Baumbachovi dediči; na Reki: J. Gmeiner, G. Pro-
dam, A. Schindler, Ant. Mizzam, lekarničar. F. Prodam, M.
Mizzam, drog.; v Brezah: A. Ruppert; na Sovodjem (Gmünd):
E. Müller; v Celovcu: P. Häuser, P. Birnbacher, J. Ko-
metter, A. Egger v Novem mestu: A. pl. Sladoviz; v St. Vidu:
A. Relchel; na Trbižu: A. Siegl; v Trstu: E. Zanetti, A. Sut-
tina, B. Biasoletto, J. Seravalle, E. v. Leutenburg, P. Prendini,
M. Ravasini; v Beljaku: F. Scholz, dr. E. Kumpf; v Ormožju:
J. Blažek; v Velikovecu: J. Jobst; v Wolfsbergu: J. Huth.

104 8

Ivan Kregar,

izdelovatelj cerkvenega orodja in posode

v Ljubljani,

Poljanska cesta št. 8

poleg Alojzijevega

dovoljuje si opozarjati veleč. du-
hovščino, cerkevna predstojništva
in cerkevne dobrotnike na svojo
dobro urejeno

pasarsko delalnico

zagotavljajoč, da bode vselej postregel le z dobrim
trpežnim blagom, natančnim in zanesljivim delom
po možno nizki ceni. Naročila izvrševal bode kot
doslej po vposlanem vzorcu ali lastnem okusu in
načrtu.

Priznatna pisanja so na razpolago.

Izvršeno blago pošilja skrbno zavito poštne prosto.

Zaradi prezidanja in izpraznenja mojega prodajalničnega prostora v

Glediških ulicah št. 4

v hiši gospoda **Josipa Lenčeta** („Pri belem volku“) bode
od 28. dne aprila do 23. maja

razprodaja

mojega **stekla, porcelana, beloprstenine in razkoš-**
nega blaga, zrcal, podob, okvirjev, petrolejskih
svetilnic po neznansko nizkih cenah.

Vsled tega se bode tudi v moji drugi prodajalnici

na Marijinem trgu št. 4

nasproti frančiškanski cerkvi

vse blago prodajalo po znižanih cenah, dokler se
ne odpre nov prostor. Velespoštovanjem

J. Bernarda naslednik

Julij Klein v Ljubljani. 256 12-1

Domača zanesljiva trrdka!

Tovarniška zaloga pristnih švicarskih izdelkov!

Najboljše in najcenejše

žepne in stenske ure ure budilnice

zlate, srebrne in nikelnate ve-
rižice, medaljone, prstane, za-
pestnice, naprsne igle prodaja in
ima v zalogi

Fr. Čuden

v Ljubljani Mestni trg, nasproti rotovžu.

Popravila tudi najtežavnejša iz-
vršuje tekom 14 dni. — Za blago pri
njem kupljeno istotako za natančno po-
pravo jamči. 158 7

Ceniki s podobami so franko na razpolago.

Št. 8064.

Razglas.

230 3-2

Občinski svet ljubljanski je dovolil tudi za letos 300 gld. v ta namen,
da mestni magistrat pošlje primerno število ubožnih škrofuloznih otrok
v morske kopelji v Gradeži.

Magistrat to oznanja s pristavkom, da je prošnje za občinske podpore
v omejeno svrhu izročati mu do 5. maja letos in v njih posebno na-
znaniti, ali bode bolnega otroka spremljal kdo domačih sam do Gorice, ali ga
bode treba tja poslati z najetim spremstvom.

Ozirati se bode magistratu pri podelitvi podpor v prvi vrsti na otroke,
kateri imajo v Ljubljani domovinsko pravico.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dné 12. aprila 1894.

Razglas.

Ravnateljstvo mestne hranilnice v Novem Mestu daje na
podlagi sklepa z dne 21. marca 1894, št. I., na znanje, da bode
hranilnica začela poslovati

dné 1. maja tekočega leta

ob 10. uri v mestni hiši.

Od tega dneva se bodo prejemale vloge. Prošnje za posojila pa
se lahko vlagajo že od 15. aprila počenši.

Uradni dnevi so vsak torek in petek od 10.—12. ure dopoldne.

Ravnateljstvo mestne hranilnice v Novem Mestu,

dné 30. marca 1894.

206 4-4

Adolf Pauser,
predsednik ravnateljstva.

Fran Perko,
pisarnični ravnatelj.

Dr. Schegula,
podpredsednik ravnateljstva.

Št. 6566.

Razglas.

229 3-2

Komisijsko ogledovanje in razre-
dovanje konj, katero je zaukazalo c. kr. ministerstvo
za deželno brambo v sporazumljenju s c. in kr. vojnim ministerstvom za
leto 1894., vršilo se bode za okraj mesta ljubljanskega

dné 1. in 2. maja

na živinskem trgu poleg klavnice na oddelku za konje v sledečem redu:

Dné 1. maja dopoldne ob 9. uri za I. okraj (šolski del); ob 10. uri za
II. okraj (šent-jakobski del); ob 11. uri za III. okraj (dvorni del);

dné 2. maja dopoldne ob 9. uri za V. okraj (predkraj Hradetzky-jeva-
Kurja- in Črna vas, Hauptmanca, Illova in Karolinska zemlja); ob 10. uri
za IV. okraj (kolodvorski del).

Tega reda se je strogo držati. V obližje označenega kraja se vozovi
radi reda ne bodo puščati smeli.

Ako bi pa ne bilo mogoče kakega konja pripeljati o pravem času k
ogledu, mora se vzrok naznaniti mestnemu magistratu ali pa komisiji.

Za konje, ki so oproščeni predstave in za žrebeta, katera v tekočem
letu ne bodo izpolnila četrtega leta, primesti bo spričevalo, sestavljeno v smislu
§ 7. ministerske naredbe z dné 18. sučca 1891. L, št. 35 drž. zak.

Gospodari konj se opozarjajo, da imajo vse premembe gledé svojih
konj, ki se dogode v času od pričetka popisovanja do konca razredovanja
t. j. za leto 1894. od 15. aprila do vštete 2. maja naznaniti mestnemu
magistratu.

Za popisovanje konj in voz vročijo so se že posestnikom posebni popi-
sovalni listi, katere jim je vestno izpolnjene vrhiti mestnemu ekspeditu vsaj
do 25. t. m.

Iz opazk na teh listih naj previdi vsak gospodar, kateri konji so opro-
ščeni vsakoletne prijave in kateri predstave k razredovanju.

Gospodari, kateri ne prijavijo ali ne predstavijo pravečasnó svojih konj
brez dokazanega tehničnega vzroka, kaznujejo se v smislu ministerske naredbe
z dné 30. septembra 1857, drž. zak. št. 198, ali z globo do 100 gld., ali z
zaporom 20 dni, vrhu tega pa imajo plačati vse stroške poznejšega razredovanja.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dné 12. aprila 1894.

Primerna priložnostna darila!

Friderik Hoffmann,

urar, 620 26-20

na Dunajski cesti v Ljubljani,

priporoča svoje

zalogo vseh vrst

žepnih ur

v zlatu, srebru, tulji, jeklu in niklu,
ravno tako tudi

nihalnih, stenskih
in budilnih ur

in le dobre do najfineše kakovosti po naj-
nižjih cenah.

Specijalitete in novosti žepnih nihalnih, stenskih in bu-
dilnih ur so vedno v zalogi.

Poprave se dobro in solidno izvršujejo.

Znižane cene!

ANDR. DRUŠKOVIC

trgovec z železnino v Ljubljani, Mestni trg št. 9 in 10
prodaja kakor bi bila

„razprodaja“

vse potrebno za stavbe, kakor cement, traverze, železniške šine za
oboče, kovanja za okna in vrata, lopate, krampe, štorje itd. itd.,
vsakovrstno kuhinjsko orodje, poljedelska orodja, posebno v veliki
izberi

drevesa (pluge)

štedilna ognjišča in njih posamezne dele, pozlačene nagrobne križe
in sploh vse v njegovo stroko spadajoče.

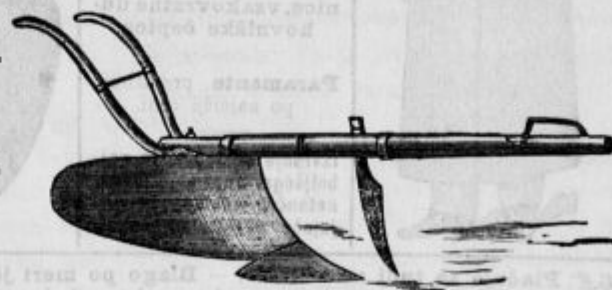
Posebno pa opozarjam gg. krčmarje na svojo veliko zalogo vsako
vrstnih ledenic (Eiskasten) za pivo in jedila in gg. posestnike žag na
izborne vodne žage in pile, za kojih jakovost se jamči.

Zunanja naročila se takoj in vestno izvrše. Kar bi ne ugajalo, se radovoljno zamenja,
istotako se kupljeno blago radovoljno pošilja na dom ali na napovedani kraj.

Ceniki pošiljajo se na zahtevanje brezplačno in franko.

Kovači! Tu kupujete železo naj-
ceneje, pri pošteni vagi
in prijazni postrežbi. Poskusite, in se bode
prepričali!

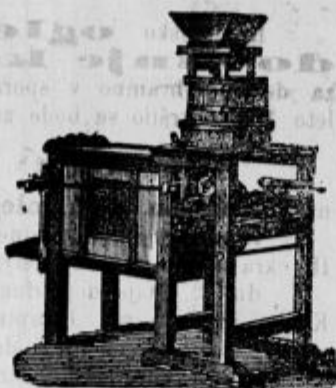
CARBOLINEUM!

Najboljši in najcenejši vir nakupovanja

kmetijskih
strojev in orodja
Strojev
za vinarstvo
vsakovrstnih
sesalk
pralnih strojev
ovijalnikov,
zravnalnikov
perila
patentovanih
mlinov
za domačo upo-
rabo,

239 na vitle, vodno ali parno gonilo itd. je pri (52-2)

Augustu Kolb, tovarna strojev

Dunaj, II., Pasettistrasse 29-31.

Prijazna poštna postrežba. — Ugodni plačilni pogoji. — Jamčenje.
Ilustrovani ceniki zastoj in franko.

Pod Trančo J. SOKLIČ Gledal. ulice
šte. 1 šte. 6
v Ljubljani

priporoča osobito prečast. duhovščini in sl. občinstvu
v mestih in na deželi izbrano svojo zalogo

cilindrov, mehkih in trdih
klobukov 126 52-9
turistiskih klobukov, čepic

Tovarniška zaloga
lednatih klobukov e. kr. deorin
založnikov A. J. Pichler v Gradcu.

po raznovrstnih kakovosti blaga primerno nizkih cenah

Kovert s firmo
priporoča
Katoliška Tiskarna
po nizkej ceni.

Zaloga in zavod za izvršitev civilnih in duhovniških oblek
za prečastito duhovščino

„pri rudečem križu“

623 52-19

Viljema Skarda

IV., Walteggasse 1, Dunaj, IV., Favoritenstrasse 28

priporoča za pomlad in poletje 1894:

Civilno in duhovniško
ter redovniško obleko za
duhovnike

kot: Havelock, vrhne
suknje, duhovniške
suknje itd.

Liturgično opravo
natančno po cerkvenih
predpisih izvršeno:

birete, kolarje, napra-
nice, vsakovrstne du-
hovniške čepice.

Paramente preskrbuje
po najnižji ceni.

Izvršuje se točno, iz naj-
boljšega, trpežnega blaga,
natančno izdelano; neuga-
jajoče vzame se nazaj.

Wiener Gellier

Plačlje se tudi na obroke. — Blago po meri je na razpolago.
Ceniki in vzorci na zahtevo brezplačno.

Preselitev kamnoseške obrti in priporočilo.

Prečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi uljudno
javljam, da sem preselil in popolnoma prenovil svojo

kamnoseško delalnico

s sv. Petra nabrežja v

Poljske ulice šte. 49 v Ljubljani

(nasproti učiteljski in poleg Hafnerjeve pivarne)

kjer bodem izvrševal vsa v kamnoseški obrt vstevajoča se dela vestno,
iz dobrega, trpežnega različnega kamnja po možno nizki ceni.

V zalogi imel bodem še v večji izbiri vsakovrstne

nagrobne spomenike

naročene pa izdeloval po izbranih obrisih ali načrtih po želji cenj. naročnikov.
Zahvaljujoč se za dosedanje mnogostransko naklonjenost priporočam se
i nadalje osobito prečast. duhovščini in stavbinskim podjetnikom v izvrševanje

cerkvenih umetnih in stavbenih kamnoseških del.

Velespoštovanjem

254 12-1

Ignacij Čamernik, kamnosek, v Poljskih ulicah
šte. 49 v Ljubljani.

Primerna darila za Binkosti in sv. birmo

po dokaj znižani ceni, kakor bi bila

razprodaja

velike zaloge najnovejših zlatih, sre-
brnih in nikelnastih

žepnih ur in verižic,

vsakovrstnih zlatih in srebrnih
uhanov, zapestnic, prsta-
nov, naprsnih igel in naj-
raznovrstnejših okraskov.

O priliki binkoštnih praznikov vabi v
prav obilno nakupovanje vse botre in botre

Franc Čuden, urar in trgovina
z zlatino, (255 4-1)
v Ljubljani, na Mestnem trgu nasproti rotovžu.

Povsem nova zaloga!

**Najnovejše
v svilnatem blagu**

za cele obleke in bluže.

Vzorci so franko na razpolago.

Solnčniki

istotako

najnovejše blago za lišp,

čipke, pajčolan in trakovi,

cvetice in peresa.

Velika izber srajc za turiste, nogovic za gospé in
otroke, obujkov za gospode, rokavic, kravat in
najtrpežnejših srajc za gospode, ovratnikov in manšet

priporoča

241 5-3

Alojzij Persché, Stolni trg poleg rotovža
v Ljubljani.

Dunajska borza.

Dne 30. aprila.

Papirna renta 5%, 16% davka	98	50	kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	98	35	
Zlata renta 4%, davka prosta	120	—	
4% avstrijska kronina renta, 200 kron	97	95	
Akcije avstro-ogerske banke. 600 gld.	1000	—	
Kreditne akcije. 160 gld.	352	—	
London, 10 funtov stri.	125	—	
Napoleonondor (20 fr.)	9	94 1/2	
Cesarski cekini	5	90	
Nemških mark 100	61	22 1/2	

Dne 28. aprila.

Ogerska zlata renta 4%	119	gld.	05	kr.
Ogerska kronina renta 4%, 200 kron	95	10		
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	147	50		
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	158	—		
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	197	50		
Zastavna pisnina avstr. ost. zem. kred. banka 4%	98	50		
4% kranjsko deželno posojilo	97	60		
Kreditne srečke. 100 gld.	198	75		
St. Genois srečke. 40 gld.	71	50		

4% srečke dunajske parobrodne družbe	142	gld.	75	kr.
Avstr. rudečega križa srečke. 10 gld.	18	50		
Rudolfove srečke. 10 gld.	22	75		
Salmove srečke. 40 gld.	74	—		
Waldsteinove srečke. 20 gld.	50	—		
Ljubljanske srečke	23	25		
Akcije angio-avstrijske banke. 200 gld.	150	75		
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. sr. v. 2990	—	—		
Akcije južne železnice. 200 gld. sr.	105	25		
Papirnih rubeljev 100	134	12 1/2		

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanje za zgube pri zrebanjih, pri izžrebanju
najmanjšega dobitka.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh,
potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestni svati za dosogo kolikor je mogoče visocega
obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnice.